

Diarienummer: 12.2895.212

Särskilt utlåtande

Tillhörande:

Översiktsplan, Mitt Värnamo 2035

Tematisk översiktsplan, Landsbygdsutveckling i strandnära lägen (LIS)

Värnamo kommun

29 maj 2019

Antagen av Kommunfullmäktige, 2019-05-29 §111

Innehållsförteckning

1. Vad är ett särskilt utlåtande?	4
1.1 Hur har utställningen gått till?	4
1.2 Utställningsförslagen	4
1.3 Vilka har svarat?	5
1.4 Helhetssyn av utställningens synpunkter och kommunens svar	5
2. Sammanfattning över förändringar i kommunövergripande översiktsplan, Mitt Värnamo 2035 inför antagande	6
2.1 Revideringar och tillägg i översiktsplanen	6
2.2 Revideringar och tillägg i planeringsunderlaget	7
2.3 Revideringar och tillägg i miljökonsekvensbeskrivningen	8
2.4 Grafiska ändringar och data har uppdaterats	8
3. Sammanfattning över förändringar i tematisk översiktsplan, Landsbygdsutveckling i strandnära läge (LIS)	8
4. Inkomna synpunkter från Jönköpings länsstyrelse	9
4.1 Länsstyrelsens synpunkter över den kommunövergripande översiktsplanen, Mitt Värnamo 2035	9
4.1.1 Riksintressen	9
4.1.2 Miljö kvalitetsnormer	9
4.1.3 Landsbygdsutveckling i strandnära lägen (LIS)	9
4.1.4 Hälsa och säkerhet samt risker för olyckor översvämning och erosion	10
4.1.5 Mellankommunal samordning	10
4.2 Länsstyrelsens synpunkter om förslag till tematisk översiktsplan Landsbygdsutveckling i strandnära läge (LIS)	10
5. Sammandrag av övriga externa myndigheters synpunkter samt kommuner.	10
5.1 Region Jönköpings län	10
5.2 Vaggeryds kommun	10
5.3 Alvesta kommun	11
5.4 Försvarsmakten	11
5.5 Lantmäteriet	11

6. Intresseorganisationer, föreningar och politiska partier	11
6.1 Moderaternas kommunfullmäktigegrupp	11
6.2 Socialdemokraterna	15
6.2.1 Bebyggelse mark och vattenanvändning	15
6.2.2 Översiktsplanen	16
6.2.3 Trafik	17
6.2.4 Social hållbarhet	18
6.2.5 Risk, säkerhet och miljö	19
6.2.6 Näringsliv	20
6.3 Värnamo naturskyddsföreningen	21
6.4 Voxtorps LRF-avdelning	21
6.5 Bors Näringslivsförening	23
6.7 Samhällsföreningen Tvänne torn i Rydaholm	29
7. Interna myndigheter och bolag	30
7.1 Barn och utbildningsnämnden	30
7.2 Medborgarnämnden	30
7.3 Servicenämnden	30
7.4 Tekniska utskottet	30
7.5 Kommunstyrelsen	30
7.5.1 Synpunkter om översiktsplanen	30
7.5.2 Bebyggelse, mark- och vattenanvändning	31
8. Övriga inkomna synpunkter	32
8.1 Synpunktslämnare 1	32
8.2 Synpunktslämnare 2	33
8.3 Synpunktslämnare 3	34
8.4 Synpunktslämnare 4	36
8.5 Synpunktslämnare 5 och 6	37
8.6 Synpunktslämnare 7	38
8.7 Synpunktslämnare 8	40
8.8 Synpunktslämnare 9	40
8.9 Synpunktslämnare 10	42

1. Vad är ett särskilt utlåtande?

Enligt plan- och bygglagen ska kommunen vid upprättandet av en översiktsplan samråda denna med länsstyrelsen, berörda kommuner och regionala organ som har ansvar för regionalt tillväxtarbete och planering av transportinfrastruktur. Kommuninvånare, föreningar andra myndigheter som kan ha ett väsentligt intresse av förslaget ska också ges tillfälle att delta i samrådet. Planförslaget ställs därefter ut för granskning och parterna ges möjlighet att stämma av planförslaget efter samrådet och att återigen inkomma med synpunkter. Kommunen ska efter avslutad utställning sammanställa inkomna synpunkter i ett särskilt utlåtande. Det särskilda utlåtandet redovisar inkomna synpunkter och hur kommunen har tillgodosett dessa. Det särskilda utlåtandet ska efter planens antagande vara en bilaga till översiktsplanen. Detta dokument utgör det särskilda utlåtandet för Värnamo kommuns översiktsplan, Mitt Värnamo 2035 samt för den till översiktsplanen tillhörande tematiska översiktsplanen, Landsbygdsutveckling i strandnära lägen (LIS).

1.1 Hur har utställningen gått till?

Värnamo kommuns förslag till ny kommunövergripande översiktsplan, Mitt Värnamo 2035 samt den till planen hörande tematiska översiktsplanen Landsbygdsutveckling i strandnära läge (LIS) har under perioden 2018-11-16 – 2019-01-25 varit utställda för granskning. Fysiska utställningar av planerna och handlingar kopplade till dem har under perioden funnits tillgängliga för allmänheten på kommunens samtliga bibliotek, bokbussen samt i stadshuset. Utöver de fysiska utställningarna har planen funnit tillgänglig på kommunens hemsida, www.varnmo.se/nyoversiktsplan Utställningen har annonserats i Finnveden.NU bland annat genom en annonskampanj i syfte att uppmärksamma på möjligheten att lämna synpunkter på förslaget. Utställningen har även annonserats via kommunens sociala mediekanaler. Under slutskedet av utställningsperioden så har ansvariga tjänstemän bjudit in allmänhet, politiker och tjänstemän till två tillfällen för frågestund kring förslaget till ny översiktsplan i stadshuset.

1.2 Utställningsförslagen

Utställningsförslaget är det reviderade förslaget efter planens samråd som ägde rum under våren 2018. En av de större revideringarna av planhandlingarna som skedde efter samrådet var att förslaget till utpekade av områden för landsbygdsutveckling i strandnära lägen, s.k. LIS-områden flyttades ut till ett tematiskt tillägg till översiktsplanen (TÖP). Syftet för åtgärden var att minska på planens omfattning och därmed öka plandokumentens läsbarhet samt möjliggöra för att kunna genomföra den fortsatta planprocessen av planerna parallellt.

De synpunkter som framfördes under samrådet kring landsbygdsutveckling i strandnära läge och på utpekandet av områden sammanställdes i en gemensam samrådsredogörelse för planerna. Förslaget till TÖP:en ställdes efter att synpunkterna hade beaktas och revidering genomförts ut samtidigt som översiktsplanen.

Utställningsförslaget av översiktsplanen, Mitt Värnamo 2035 består av tre stycken pdf-dokument, planförslag, planeringsunderlag och konsekvensbeskrivning. Den tematiska översiktsplanen, Landsbygdsutveckling i strandnära läge (LIS), består av ett pdf-dokument. Konsekvensbeskrivningen har efter samrådet kompletterats med ett kapitel avsett för de konsekvenser som TÖP:en bedöms kunna resultera i. Till de bägge planerna har StoryMaps tagits fram. StoryMap:en ska ses som ett digitalt och delvis interaktiva komplement till PDF-dokumentet.

1.3 Vilka har svarat?

Under utställningsperioden har 29 synpunkter kommit in under planernas utställningstid och finns upptagna i detta särskilda utlåtande.

Synpunktslämnande grupp	Antal synpunkter	Övrigt
Externa myndigheter och kommuner	7	Jönköpings länsstyrelse har lämnat ett yttrande över den kommunövergripande översiktsplanen och ett över den tematiska översiktsplanen
Intresseorganisationer, föreningar och politiska partier	7	
Interna myndigheter och bolag	5	
Övriga inkomna synpunkter	10	Synpunkt 9 har inkommit efter utsatt svarstid.
Totalt	29	

1.4 Helhetssyn av utställningens synpunkter och kommunens svar

Under denna rubrik görs en övergripande sammanställning av företeelser och synpunkter i de inkomna synpunkterna.

De synpunkter som har inkommit berör båda planer och ibland förekommer synpunktslämnarens åsikter kring båda planer i samma yttrande. Kommunen har

bland annat därav valt att inte särskilja de två planernas synpunkter i det särskilda utlåtandet med undantag av Jönköpings länsstyrelses.

För att underlätta läsningen har yttrandena till viss del sammanfattats och redovisas inte alltid i sin helhet. I de delar inkomna yttranden berör andra delar av den kommunala verksamheten har inte dessa aspekter tagits med utan har överlämnats till respektive ansvarig verksamhet eller projekt. Alla inkomna yttranden i sin helhet finns registrerade hos Värnamo kommun.

Det är viktigt att betona att det är omöjligt att tillgodose samtliga synpunkter eftersom åsikter går isär. Det innebär att kommunen har ett ansvar att ta ställning till det allmännas bästa istället för det, ibland motstående, enskilda intresset. Vidare är det viktigt att påpeka att de inkomna synpunkterna inte är representativt för vad kommunens medborgare tycker i helhet, då de som har svarat långt ifrån inte kan anses utgöra ett representativt urval av invånarna i Värnamo kommun.

Av de parter som valt att inkomma med synpunkter utmärker sig föreningar med en koppling till Bor med omnejd. Karaktären av dessa synpunkter bedöms delvis bättre lämpade för arbetet med den fördjupade översiktsplanen för Bor och kommer därav att sparas för detta arbete.

Kommunen gör sammantaget bedömningen att de inkomna synpunkterna inte resulterar i några revideringar av principiell betydelse och väljer därav att lägga fram förslaget till samhällsbyggnadsnämnden, kommunstyrelsen och kommunfullmäktige för godkännande och antagande.

2. Sammanfattning över förändringar av ny kommunövergripande översiktsplan, Mitt Värnamo 2035 inför antagande

Planens styrgrupp, samhällsbyggnadsnämnden har i beslut 2019-03-20 §85 valt att i motsatts till planens arbetsgrupps och referensgrupps förslag tillgodose synpunkterna kring att avlägsna ordet ekologiskt ur ställningstagandet för förvaltning av kommunalägd jordbruksmark.
Antagandehandlingen revideras enligt styrgruppens beslut.

Plandokumentet har inför antagandet gått igenom och reviderats utifrån ett språkligt avseende Dessa revideringar innebär ingen justering av förslagets innebörd eller principiella betydelse.

Plandokumentet har inför antagande även gått igenom av kommunens beredskaps-samordnare utifrån säkerhetssynpunkt. En fråga som under senare tid har aktualiserats. Detta har resulterat i vissa revideringar av kartor där information kring kommunens prioriteringar av vattenresurser har avlägsnats och viss känslig information både i text och kartor har reviderats.

2.1 Revideringar och tillägg i översiktsplanen

- Planens kapitel 1.2 Rullande översiktsplan kompletteras med tillägg av en förtydligande kring metod för genomförandet av översiktsplanen. En genomförandestrategi lyfts som metod för att ur översiktsplanen välja vilka aspekter som kommunen avser att realisera under mandatperioden. Kapitlet revideras även inledningsvis till att översiktsplanen ska vara ett långsiktigt hållbart styrdokument med bred politisk förankring.
  - Planförslaget revideras med ett förtydligande i planeringsstrategin 3.1 Hållbar bebyggelseutveckling att den prioriteringsordning som föreligger i planförslaget kan komma att revideras vid aktualiseringen av översiktsplanen och i enlighet med det behov av planering som föreligger.
  - Ställningstagandet för tysta områden 5.6.1 revideras genom att följande mening stryks, Tysta områden ska skyddas mot verksamheter som medför att den existerande ekvivalenta ljudnivån i området överskrids. Meningen stryk i syfte att tydliggöra att den enbart är för verksamhet såsom viss industri, materialtäkt, skjut- och motorbanor och vindkraft som kommunen ämnar pröva restriktivt.
  - Ställningstagandet för mobila tjänster 4.1.1 justeras till att kommunen bör verka för täckning av god kvalitet i hela Värnamo kommun.
  - Ställningstagandet 6.1.1 kring Gummifabrikens betydelse för näringslivet tillväxt i kommunen revideras och följande faktorer adderas till ställningstagandet; variation i boende, brett utbud av kultur och fritidsaktiviteter.
  - Planförslaget redogörelse för regionala målpunkter i ställningstagande 4.3.1 kompletteras med Vandatorum
  - Planförslaget ställningstagande 3.1.1 för förtätning kompletteras med förtydligande att kommunen ska verka för blandad bebyggelse och olika funktioner även i förtätningsslagen.
  - Planförslaget kompletteras med en beskrivning av de s.k. gröna näringarna under planeringsstrategin 6.3 Plats för och näring till näringslivet.
  - Planförslaget kompletteras under planeringsstrategin 3.1 Attraktiv och hållbar bebyggelseutveckling med en förtydligande över bebyggelsestrategin i syfte att tydliggöra att den i första hand avser en utveckling av befintliga tätorter.
  - Planeringsstrategin 6.1 Livsarenan Värnamo kommun förtydligas avseende siffran 3300 nya arbetstillfällen.
  - Planeringsstrategin 3.1 Hållbar och attraktiv bebyggelseutveckling kompletteras med en skrivelse att utpekandet av landsbygdsorter i kommande planering och utredning kan komma att justeras vid aktualisering av översiktsplanen och i vidare planering med fördjupning över landsbygden och landsbygdsorterna.
- Planförslagets ställningstagande kring förvaltning av den kommunala jordbruksmark, i planeringsstrategin 5.7 Bevara och utveckla jord- och skogsbruksmarken revideras genom att ordet ekologisk tas bort.

2.2 Revideringar och tillägg i planeringsunderlaget

- Ett förtydligande kring vilka ställningstaganden i översiktsplanen som verkar för den nationella livsmedelsstrategin.
- Planeringsunderlaget kompletteras med information kring status och miljöproblematik för Storån.
- Texten kring värdefulla sjöar ur natur- och fiskesynpunkt har fallit bort ur utställningshandlingen och läggs inför antagandet tillbaka.
- Planeringsunderlaget kompletteras med information kring högskolorna i Borås, Halmstad och Lund.
- Ett förtydligande över kartan på sidan 61 i planeringsunderlaget införs kring att fler vattenförekomster än vad kartan redogör för omfattas av det allmänna strandskyddet.
- Planeringsunderlaget under kapitel 2.4 Kommunens invånare och dess behov, förtydligas avseende hur kommunen har för avsikt att i planering hantera den prognostiserade befolkningsökningen.
- Planeringsunderlaget kompletteras med information kring skyddsvärda träd och vad lagstiftningen säger kring dessa.

2.3 Revideringar och tillägg i miljökonsekvensbeskrivningen

Utställningen föranleder inga revideringar av konsekvensbeskrivningen.

2.4 Grafiska ändringar och data har uppdaterats

- De i planen särskilt utpekade riksintressena för kulturmiljövård har i mark- och vattenanvändningskartan 3.7 för fokusområdet Attraktiv kommun har fallit bort och läggs till inför antagandet.
- Kartan som redogör för kommunens prioriterade vattenresurser i planeringsstrategin Långsiktig och hållbar teknisk försörjning har reviderat.
- Kartan som redovisar vilka transportleder för farligt gods som kommunen berörs av i planeringsstrategin Miljö och hälsosäker kommun har reviderats avseende utpekade järnvägslinjer.
- Kartan för planeringsstrategin Plats för och näring till näringslivet har kompletterats med befintliga verksamhetsområden i kommunen.
- Mark och vattenanvändningskartan för fokusområdet Främja hållbar näringslivsutveckling har kompletterats med befintliga verksamhetsområden i kommunen
- Två illustrativa kartor som redogör för lokaliseringen av tysta områden samt stora opåverkade områden läggs till planeringsstrategin Naturmiljön som resurs 5.6
- Planförslagets målbilden kompletteras med att även redogöra för angränsande kommunet till Värnamo.

- Kartan för Teknisk försörjning i planeringsunderlaget har kompletterats med att redogöra för kommunens områden med vindkraftsetableringar.
- Kartan för Säkerhet, klimat och energi har kompletterats med att visa markområden med förutsättningar för skred i finkorniga jordarter.
- Kartan för kommunikation har reviderats och den symboliska pilen för planerad

- framtida järnvägssträcka tas bort.
- Kartan för Riksintressen har kompletterats med en klargörande text avseende den framtida riksintresset för järnväg. Symboliken för riksintresset för vattenförsörjning har reviderats.

3. Sammanfattning över förändringar i tematisk översiktsplan, Landsbygdsutveckling i strandnära läge (LIS)

En synpunkt har kommit in som resulterar i revidering av förslaget. Revideringen bedöms av kommunen inte utgöra någon principiell betydelse och utgörs av en komplettering av beskrivningen kring den service som utpekandet av LIS-området invid Helgasjön kan komma att påverka.

Kommunen har fått in en synpunkt om ett förslag till nytt LIS-område. Kommunen gör bedömningen att inte tillgodose synpunkten i detta skede av planprocessen men ser heller inget problem att förslaget till nytt område prövas vid aktualiseringen av översiktsplanen.

4. Inkomna synpunkter från Jönköpings länsstyrelse

4.1 Länsstyrelsens synpunkter över den kommunövergripande översiktsplanen, Mitt Värnamo 2035

Länsstyrelsen i Jönköping har en särskild granskande roll av översiktsplanen i enlighet med plan- och bygglagen. Myndighetens granskningsyttrande kommer att vara en del av översiktsplanen efter planens antagande. Det fullständiga granskningsyttrandet finns bilagt i slutet av detta dokument.

4.1.1 Riksintressen

Riksintresset Lagan nedströms Hörledammen är ett geologiskt riksintresse med värden som utgår från de geologiska processerna. Inför en eventuell framtida exploatering i området behöver det klargöras att riksintressets värden tillvaratas. Om lokaliseringen av framtida bebyggelse preciseras i en fördjupning av översiktsplanen för Värnamo stad som även inbegriper områden inom riksintresset behöver det tydliggöras hur riksintresset tillgodoses. Länsstyrelsen gör liksom kommunen bedömningen att riksintressområdet för vindbruk mellan Flåren och Furen har höga värden som gör att området är känsligt för vindkraft.

Kommentar: Kommunen avser att inför arbetet med att ta fram fördjupningen för Värnamo stad att ta fram ett relevant underlag för Riksintresset Lagan nedströms Hörledammen. Utredningen ska tydliggöra hur riksintresset ska tillgodoses. Kommunen bedömer att länsstyrelsens yttrande överensstämmer med översiktsplanen.

4.1.2 Miljökvalitetsnormer

Länsstyrelsen bedömer att miljökvalitetsnormen för luft behandlas på ett tillfredställande sätt i översiktsplanen.

Miljökvalitetsnormer för vatten har behandlats på ett relevant sätt utifrån den övergripande nivå som översiktsplanen är gjord på. Frågan behöver utredas på en mer detaljerad nivå i efterföljande planering.

Kommentar: Kommunen noterar synpunkterna.

4.1.3 Landsbygdsutveckling i strandnära lägen (LIS)

Länsstyrelsen bedömer att redovisningen av områden för landsbygdsutveckling i strandnära lägen är förenligt med 7 kap. 18 e § första stycket miljöbalken.

Kommentar: Kommunen noterar synpunkten.

4.1.4 Hälsa och säkerhet samt risker för olyckor översvämning och erosion

Översiktsplanen redovisar ställningstaganden för arbetet med hälsa och säkerhet samt olycksrisker. Länsstyrelsen bedömer att detta är tillräckligt utifrån översiktsplanens övergripande nivå.

Kommentar: Kommunen noterar synpunkten.

4.1.5 Mellankommunal samordning

Länsstyrelsen bedömer att frågor rörande användningen av mark- och vattenområden som angår två eller flera kommuner samordnas på ett lämpligt sätt.

Kommentar: Kommunen noterar synpunkten.

4.2 Länsstyrelsen synpunkter om förslag till tematisk översiktsplan Landsbygdsutveckling i strandnära läge (LIS)

Länsstyrelsen bedömer att redovisningen av områden för landsbygdsutveckling i strandnära lägen är förenligt med 7kap. 18 e § första stycket miljöbalken.

Kommentar: Kommunen noterar synpunkten.

5. Sammandrag av övriga externa myndigheters synpunkter samt kommuner

De externa myndigheterna som har lämnat synpunkter utgörs av kommunerna Alvesta och Vaggeryd, Region Jönköpings län, Lantmäteriet och Försvarsmakten. Försvarsmakten och Alvesta kommun har svarat att man inte har några erinringar över planförslaget.

5.1 Region Jönköpings län

Region Jönköpings läns yttrande över såväl översiktsplanen Mitt Värnamo 2035 som den tematiska översiktsplanen Landsbygdsutveckling i strandnära lägen (LIS) är positivt och utgör en tillstyrkan till båda planerna. Regionala aspekter har redovisats på ett adekvat sätt liksom hållbarhetsperspektiven.

Kommentar: Kommunen noterar synpunkterna.

5.2 Vaggeryds kommun

Vaggeryds kommun ser gärna att Värnamo kommun i sin nya översiktsplan förtydligar synen på sin roll för att uppfylla den regionala och nationella livsmedelsstrategin.

Kommentar: I dokumentet Planeringsunderlag, kap 2 – Utgångspunkter och möjligheter, och underrubriken 2.2 Globala, nationella och regionala mål, finns både den nationella och den regionala livsmedelsstrategin beskrivna. Kommunen väljer att komplettera dessa texter med beskrivning kring översiktsplanens roll i att uppnå strategiernas uppställda mål. Kommunen ser i huvudsak att översiktsplanens ställningstaganden kring exploatering av jordbruksmark och kommunens egna jordbruksmarksinnehav medverkar till att uppfylla den nationella och regionala livsmedelsstrategin.

5.3 Alvesta kommun

Alvesta kommun har inget att erinra mot utställningsförslaget till översiktsplan för Värnamo kommun.

Kommentar: Kommunen noterar synpunkten.

5.4 Försvarsmakten

Försvarsmakten har inget att erinra i ärendet.

Kommentar: Kommunen noterar synpunkten.

5.5 Lantmäteriet

Lantmäteriet belyser att kommunen inte har någon uttalad strategi för inom vilka områden man avser tillämpa enskilt huvudmannaskap. Enskilt huvudmannaskap för allmänna plaster kan enligt plan- och bygglagen tillämpas om särskilt skäl finns för detta. Om det är aktuellt att tillämpa enskilt huvudmannaskap i någon del av kommunen kan det vara ett stöd vid framtida planläggning att dessa områden och de särskilda skälen finns redovisat i översiktsplanen.

Kommentar: Kommunen välkomnar synpunkten men ser ingen möjlighet att inför antagandet arbeta in en strategi för frågan i planförslaget. Kommunen vill upplysa lantmäteriet om att kommunen 2013 har tagit fram en utredning, Samverkansutredning Vägföreningar, och med grund i denna tagit ett beslut i kommunstyrelsen om att

fortsätta tillämpa enskilt huvudmannaskap för allmän plats i flertalet av kommunens mindre orter. Kommunen har i dagsläget inte för avsikt att ändra på detta. Kommunen har för avsikt att inför översiktsplanens aktualisering tillgodose Lantmäteriets synpunkt och komplettera planen med att redogöra för vilka tätorter där kommunen önskar tillämpa enskilt huvudmannaskap för allmän plats samt de särskilda skälen för detta. Kommunen avser även att i vidare planering och fördjupningar av översiktsplanen för de aktuella orterna att hantera frågan.

6. Intresseorganisationer, föreningar och politiska partier

Flera av de inkomna synpunkterna kommer från föreningar med en koppling till Bor vilket innebär att vissa synpunkter bättre bedöms platsa i kommande fördjupning av översiktsplanen för Bor. Från politiskt håll finns synpunkter på bland annat planförslagets strategiska ställningstaganden.

6.1 Moderaternas kommunfullmäktigegrupp

- Att samtliga LIS-områden tas bort ur ÖP alternativt gör om upplägget så att bebyggelse i strandnära läge bör kunna anpassas runt hela sjöar, exempelvis genom att ange hur stor andel i procent av strandremsan som får bebyggas runt respektive sjö.
- Att man bör justera texten om att ”mobilt bredband i kommunen ska vara av god kvalitet i områden där människor och verksamheter befinner sig.”, till att det ska finnas tillgängligt i hela kommunen. Sid 56, andra stycket.
- Att ta bort utpekade områden med tätortsnära natur- samt stora opåverkade områden ur ÖP. Dessa kan hanteras i de fördjupade översiktsplanerna.
- Att ta bort tysta områden ur ÖP.
- Bostadsbebyggelse bör utformas så att efterfrågan på olika bostadstyper tillfredsställs.
- Att texten om att bebyggelse bör anpassas efter kollektivtrafik ska ändras till att kollektivtrafiken anpassas efter bebyggelse.
- Att man uppmuntrar förenkling för cyklande, men samtidigt inte försvårar för bilar.
- Texten ”Handel i halvexterna lägen får endast etableras om det inte konkurrerar med centrumhandel” tas bort.
- Sid 101, andra och tredje stycket om att aktivt verka för att utlokalisera befintliga verksamheter med mindre god lokalisering ur säkerhetssynpunkt eller med farligt godstransporter kan bli rejält kostsam för kommunen. Andra lösningar måste också kunna komma ifråga.
- Vi tycker inte att texten på sid 116 under rubriken förvaltning, första stycket om kommunens jordbruksmark hör hemma i planen.
- Sidan 133 i Planeringsunderlaget är en karta med riksintressen bl a en korridor för höghastighetsjärnväg. Denna placering må finnas i något statligt dokument men för vår del är den på fel ställe. Den bör flyttas till den plats som är relevant.

Kommentar: Kommunen gör bedömningen att det inte är möjligt att, utan en andra utställning, inför ett antagande av översiktsplanen dels göra principiella ändringar av kommunens ställningstagande och inte heller att göra ändringar av de i planförslaget utpekade geografiska områdena. Detta gör det svårt att tillgodose stora delar av moderaternas yttrande.

Värnamo kommun har i beslut i Miljö och stadsbyggnadsnämnden 2015-01-19 § 15 inför arbetet med att ta fram LIS-områden beslutat att kommunen vill utnyttja den möjlighet som LIS-utpekandet innebär för kommunens landsbygdsutveckling. Enligt gällande lagstiftning ska LIS-utpekandet redogöras för i kommunens översiktsplan. Kommunen är även skyldig att redogöra för att strandskyddets två huvudsakliga syften inte påverkas negativt av utpekande, vilket betyder att utpekandet inte får inverka negativt på allmänhetens tillgång till strandområden och på livsvillkoren för djur- och växtlivet. För att säkerställa detta måste tydliga områden pekats ut för att kunna motivera varför strandskyddets syfte inte påverkas.

Kommunen överensstämmer med moderaternas synpunkt kring att revidera formuleringen av ställningstagandet för mobila tjänster till att kommunen bör verka för täckning av god kvalitet i hela Värnamo kommun.

Stora opåverkade områden har en särställning i kommunernas översiktsplaner eftersom miljöbalken (MB) 3 kap 2 § ålägger kommunerna att dessa områden så långt som möjligt ska skyddas mot åtgärder som kan påverka områdets karaktär. Stora opåverkade områden definieras som områden som inte alls eller endast obetydligt är påverkade av exploateringsföretag eller andra ingrepp i miljön. Syftet är att värna om en biologisk mångfald och slå vakt om stora sammanhängande områden för rekreation och friluftsliv. Planförslaget redogör för två stora opåverkade områden i kommunen - sjön Rusken med omnejd och Store Mosse. Kommunen ser inte det som önskvärt eller lämpligt att revidera planförslaget avseende stora opåverkade områden.

Angående moderaternas synpunkt att avlägsna utpekandet av tätortsnära naturområden samt tysta områden väljer kommunen att inte tillgodose synpunkten. Kommunen gör bedömningen att allmänhetens intresse för dessa platser väger tyngre än det eventuella enskilda intresset av att inom dessa områden tillskapa vindkraft, materialtäkt, skjut- och motorbanor eller andra verksamheter som begränsar allmänhetens tillgänglighet till tätortsnära naturområden. Kommunen menar att det enskilda intresset i mycket liten omfattning blir begränsat av utpekandet medan det allmänna intresset av ett utpekande potentiellt är stort. Kommunen ser utpekandet av tysta områden i planförslaget som en viktig, långsiktig strategi för landsbygdsutveckling och som ett viktigt verktyg i syfte att verka för att bevara särskilda kvalitéer och värden i för kommunen och kommuninvånarna viktiga platser. Kommunen väljer att revidera ställningstagandet avseende tysta områden med syftet att ytterligare tydliggöra att det enbart rör sig om att verksamheter såsom viss industri, materialtäkt, skjut- och motorbanor samt vindkraft som kommunen avser

pröva restriktivt inom de utpekade tysta områdena.

Planförslaget har flera ställningstaganden avseende moderaternas synpunkt om att verka för att bostadsbebyggelse av olika bostadstyper tillfredsställs. Dessa återfinns i planeringsstrategin för Människlig kommun med plats för alla, underrubrik bostadsförsörjning.

- *Kommunen ska vid försäljning av kommunal mark och inför exploatering av bostadsändamål, sträva efter en blandning av bostadstyper, storlekar och upplåtelseformer, där det är möjligt och önskvärt.*

Kommunen bedömer därmed att planförslaget överensstämmer med synpunkten.

Angående synpunkten kring bebyggelse och kollektivtrafikstråk gör kommunen bedömningen att denna princip är avgörande för att uppnå målet om ett långsiktigt hållbart trafiksystem och en hållbar utveckling. För att kunna minska bilinnehav och bilberoende måste närhet och täthet till kollektivtrafik beaktas vid planeringen. Självfinansieringsgraden är idag långt ifrån den nivå som regionen har som mål. Att då inte verka för att bygga utmed stråk och tro att huvudmannen för kollektivtrafiken, Jönköpings länstrafik, skulle sätta in ytterligare resurser på idag icke trafikerade delar bedömer kommunen som mycket osannolikt. En av översiktsplanens huvudsakliga strategier med det så kallade tätortsbandet bygger på detta ställningstagande.

Kommunen bedömer att synpunkten överensstämmer med planförslaget då detta inte innehåller något ställningstagande kring att prioritera mellan trafikslagen. Kommunen bedömer att det vidare arbetet med hur frågan ska hanteras bättre ska behandlas i kommunens styrdokument för trafik. Däremot är fokus på hela planförslaget att verka för ett hållbart trafiksystem som indirekt betyder att någon form av prioritering behöver genomföras. I arbetet med att förenkla för eller prioritera ett trafikslag så kan detta inte ske på annat sätt än att något annat trafikslag måste stå tillbaka. Så sker undantagslöst där resursen eller utrymmet är begränsat och där en prioritering är nödvändig att åstadkomma. Kommunen gör bedömningen att den långsiktiga omställningen är nödvändig att verka för i kommunens planering både ur ett miljö- och klimatperspektiv men även ur ett utrymmesperspektiv. Det nuvarande trafiksystemet bedöms inte kunna försörja den befolkningsökning vi står inför. Kommunen gör vidare bedömningen att andra positiva synergier såsom folkhälsa och attraktivare livsmiljöer motiverar omställningen.

När det gäller skrivningen i planförslaget kring externa handelsetableringar är det erkänt att detta utarmar stadskärnor och leder till ökat bilberoende och biltäthet. Kommunen gör därav bedömningen att inte tillgodose synpunkten.

Avseende synpunkten kring planens ställningstagande för att verka för utlokalisering

av verksamheter och anläggningar med mindre god lokalisering ur säkerhetssynpunkt avser inte kommunen att tillgodose moderaternas synpunkt. Ställningstagandet är formulerat som att kommunen långsiktigt vill verka för en utlokalisering, och innebär inte att verksamheter ska tvingas utlokaliseras utan samförstånd. Kommunen gör bedömningen att ställningstagandet är viktigt att ha kvar för att uppnå kommunens uppdrag att hushålla med mark- och vattenområden och lagstiftningens krav på att mark ska nyttjas för det den är bäst lämpat för. Även ur respektive verksamheters perspektiv gör kommunen bedömningen att en långsiktig utlokalisering är en god idé då expansion och utveckling av verksamheten kan vara svår att åstadkomma till exempel på en centralt belägen plats med närhet till bostäder.

Kommunen väljer att inte hörsamma moderaterna avseende punkten kring förvaltning av jordbruksmark. Ställningstagandet kring att kommunen ska verka för hållbara ekologiska produktionsmetoder på kommunalt ägd jordbruksmark kvarstår. Kommunens bedömning är att ställningstagandet är förenligt med den nationella och regionala livsmedelsstrategin som satt som mål att produktion, konsumtion och export av ekologiska livsmedel bör öka. Kommunen gör vidare bedömningen att en ökad produktion av ekologiska livsmedel skulle bidra till att uppnå flera av Sveriges miljömål, till exempel Giftfri miljö, Ett rikt odlingslandskap och Ett rikt växt- och djurliv.

Styrgruppen, samhällsbyggnadsnämnden beslutar 2019-03-20 §85 att tillgodose synpunkten.

Kartan för riksintressen som moderaterna i sitt yttrande hänvisar till kompletteras med ett förtydligande. Detta för att inte symbolen ska riskera att föranleda att den är ett uttryck för en specifik lokalisering av ny höghastighetsjärnväg genom kommunen. Kommunen är skyldig att i översiktsplan redovisa samtliga riksintressen varvid höghastighetsjärnvägen utgör ett framtida riksintresse och därmed ska redogöras för. I planeringsunderlagets karta för kommunikation avlägsnas den symboliska pilen för höghastighetsjärnvägen.

6.2 Socialdemokraterna

Socialdemokraterna välkomnar en ny, uppdaterad och aktuell översiktsplan. Värnamo 2035, tolkar vi vara ett viktigt strategiskt dokument som kommunen kommer att använda för att ange inriktningen för den långsiktiga utvecklingen av den fysiska kommunala miljön som också påverkar invånarnas tillit och trivsel.

Kommentar: Kommunen noterar synpunkterna.

6.2.1 Bebyggelse mark och vattenanvändning

Det är viktigt för oss att översiktsplanen kan redovisa hur kommunen avser att tillgodose det ökade behovet av framför allt bostäder, förskolor och skolor i en växande kommun som Värnamo. Översiktsplanen skall omfatta hela kommunen och

vara vägledande för hur mark- och vattenområden ska användas och hur den byggda miljön ska användas, utvecklas, bevaras och möta framtidens utmaningar.

Man kan inte komma ifrån att förtätning är vägen för att maximalt kunna utnyttja befintlig infrastruktur - man bygger samhället inifrån och ut. Dock måste man vid förtätning vara ytterst nog med att bygga in grönskan. Grönytor behövs som mötesplatser och lektytor, rekreationsområden men fungerar också som en attraktionskraft i kommunen och är ett måste för klimatets skull.

Kommunen är i behov av en egen utredning som visar på hur kombinationen med maximalt markutnyttjande och människors trivsel ser ut.

Det är av ytterst vikt att kommunen har en aktuell och realistisk bostadsförsörjningsplan. Det är också viktigt att Finnvedsbostäder AB medverkar till ytterligare bostäder både i Värnamo stad men också i Bredaryd, Forsheda, Bor och Rydaholm.

I stycket om Bebyggelse, anser vi, skall det läggas till att byggande i trä har en god energifaktor i jämförelse med stål och betong. Värnamo Kommun saknar tyvärr fortfarande en träbyggnadsstrategi, vi ser gärna att kommunen får en sådan. Vi anser att Värnamo Kommun har ett extra stort ansvar att gå före och visa möjlig väg både i sin egen verksamhet, som i beslut och i övrigt externt arbete.

Socialdemokraterna anser att även en så viktig verksamhet som förskolor och skolor har en särställning. Byggnaden i sig skall vara klimatsmart, och planeringsmässigt krävs också en klimatsmart trafiklösning.

Kommentar: Planförslaget överensstämmer både med synpunkten kring vikten av att bygga inifrån och ut, och vikten av att bevara grönska när vi förtätar och att mycket stor restriktivitet ska gälla för att ta grönytor i anspråk för andra ändamål.

Kommunen bifaller synpunkten kring en utredning som visar på samband mellan maximalt markutnyttjande och människors trivsel i Värnamo då detta bidrar med nödvändig kunskap i vidare arbete med fördjupningar av översiktsplanen för tätorterna. I översiktsplanen finns ett ställningstagande kring godtagbar friyta och att kommunen i vidare planering och fördjupningar ska utreda vad som utgör en godtagbar friyta utifrån det geografiska läget i kommunen.

Planförslaget innehåller följande ställningstagande under planeringsstrategin 'Kommun med fokus på förnyelsebar energi' och underrubriken, 'Bebyggelse'. 'Kommunen ska genom att verka för satsningar på hållbara byggkonstruktioner och energilösningar i kommunens eget fastighetsbestånd stå som föredöme.' Kommunen gör bedömningen att ställningstagandet till stor del överensstämmer med socialdemokraternas synpunkt men kommunen bedömer det inte som lämpligt att i översiktsplanen premiera träkonstruktioner och därmed utesluta andra möjliga

hållbara byggmaterial.

Planförslaget överensstämmer i frågan kring lokalisering av skolor och förskolor utifrån gång- och cykelavstånd och i kollektivtrafikstråk. Som svar på andra frågan gällande klimatsmart byggande för de förskolor som vi i egen regi uppför finns det redan idag en målsättning från Tekniska förvaltningen att bygga i enlighet med Miljöbyggnad silver (se bifogad länk till mer utförlig information kring detta. <https://www.sgbc.se/certifiering/miljobyggnaad/vad-ar-miljobyggnaad/>). Kommunen bedömer det inte lämpligt att i översiktsplanen exemplifiera hur byggnation ska ske.

6.2.2 Översiktsplanen

På sidan 8 i planförslaget står det att den rullande översiktsplanen ska ”spegla den rådande politiska majoriteten”. Socialdemokraterna håller inte med om den här formuleringen då översiktsplanen med bl. a. markanvändning och förhållningssätt är en långsiktig strategifråga. För att översiktsplanen ska bli ett långsiktigt hållbart styrdokument krävs en bred politisk förankring. Socialdemokraterna instämmer i att översiktsplanen bör ses över varje mandatperiod för att planen ska vara ett levande och aktualiserat dokument. Dock krävs en längre tid för markplanering och andra strategiska frågor, ofta längre än en mandatperiod på 4 år.

Socialdemokraterna tycker att värderosen är ett bra utvärderingsverktyg för hållbar utveckling. Det är också bra att planen är indelad i fyra fokusområden, det hjälper till att förtydliga översiktsplanen och skapar struktur.

Socialdemokraterna anser att det är bra att ÖP innehåller målbilden; viktiga, nödvändiga och utvecklande mål för både kommunen och invånarna. Socialdemokraterna ser gärna att målbilden också innebär ett gott och ökat samarbete med andra kommuner.

Fördjupning: Socialdemokraterna kan instämma i bedömningen att fördjupning behövs över Värnamo Stad samt därefter landsbygdsorterna och landsbygden. Vi anser att av dessa bör Bredaryd och Bor vara de som tas fram i första hand med hänvisning till behov av bostäder och verksamhetsområden

Kommentar: Kommunen överensstämmer i Socialdemokraternas synpunkt att översiktsplanen ska vara ett långsiktigt styrdokument och att strategifrågor kring förhållningssätt för markanvändning därav kräver en bred politisk förankring. Texten kring rullande översiktsplan förtydligas kring detta.

Kommunen vill hänvisa till att det i planeringsunderlaget finns ett kapitel kring mellankommunala frågor. Kommunen väljer att i enlighet med synpunkt komplettera målbilden med angränsande kommuner.

Kommunen konstaterar att socialdemokraterna i mångt överensstämmer med den prioritering av FÖP-arbete som planen föreslår. Kommunen anser att det är viktigt

att ha en tydlig prioritering i översiktsplanen och att denna prioritering följer det aktuella planeringsbehovet. Kommunen vill uppmärksamma på att möjlighet finns att vid aktualisering av översiktsplanen som ska göras varje mandatperiod göra revideringar i prioriteringsordningen om kommunen ser ett sådant behov. Kommunen väljer att inte genomföra några förändringar i prioriteringsordningen inför planförslagets antagande. Planförslaget revideras med ett förtydligande om att den prioriteringsordning som föreligger i planförslaget kan komma att revideras.

6.2.3 Trafik

Fler parkeringar behöver vi redan idag. Men vi kommer att se ett ökat behov, för även om vi drar ned på biltrafiken till fördel för kollektivtrafiken, så är vi i Värnamo kommun fortfarande beroende av bil för bl. a. pendling och vi tänker oss att behovet av parkeringsplatser för både besökare och boende kommer att öka. I takt med förtätning i centrum måste fler kombinationer med både allmän och boendeparkering kunna ske i bottenvåningen på nya bostadshus.

Socialdemokraterna instämmer med behovet av att utveckla ett system som ger förutsättningar för hållbara transporter. När man pratar om kollektivt resande är säkerhet och tillgänglighet nyckelbegrepp. Det är viktigt att även uppmärksamma den ekonomisk tillgängligheten och komma ihåg att avgifter kan stänga ute. Därför borde kommunen bevaka att taxorna hålls låga.

Vi instämmer i att höghastighetsjärnvägen skall ha ett eget kapitel och ställningstagande eftersom den har en så stor betydelse för både landet och kommunen, har en hög påverkan, samt kräver en god stadsplanering på både kort och lång sikt. I systemet med höghastighetsjärnvägen ingår också anslutningarna till befintligt järnvägsnät, centralstationen nämns men även kust- till -kustbanan är av central betydelse.

Kommentar: Omställning till ett hållbart trafiksystem krävs inte bara ur ett klimathänseende; även av utrymmesskäl behöver Värnamo ställa om till de mer hållbara och mer utrymmeseffektiva trafikslagen. Värnamo har goda förutsättningar för detta men det kräver att vi börjar tänka om och framgent planerar för en ökad attraktivitet för de hållbara trafikslagen.

Kommunen gör bedömningen att kommunen framför allt i den övergripande strategiska planeringen bör verka för att understödja infrastrukturen för de hållbara trafikslagen gång, cykel och kollektivtrafik, och inte infrastruktur som skulle innebära ökat nyttjande av bilen. Kommunen vill samtidigt vara tydlig med att omställningen i första hand berör utvecklingen av trafiksystemet för Värnamo stad och för trafikrörelser inom staden, och inte till och från staden eller på landsbygden. Planförslagets ställningstaganden för en omställning betyder inte heller att kommunen avser att inte planera för bilen överhuvudtaget utan ser att bilen även fortsättningsvis kommer spela en viktig roll.

Avseende synpunkten kring betydelsen av kust-till kustbanans anslutning till ny station för höghastighetsjärnväg anser kommunen att planförslaget beaktar det.

6.2.4 Social hållbarhet

I översiktsplanen har ord som tillit, tolerans, jämställdhet och barnperspektiv fallit bort till stor del. Socialdemokraterna anser att detta är mycket viktiga faktorer att ta med i ett hållbart och långsiktigt styrdokument. Hur barn har varit involverade i processen av översiktsplanen är mycket viktig information.

För en attraktiv kommun är det viktigt att skapa trygghet och tillit för att undvika utanförskap och för att kommunens invånare ska kunna växa och utvecklas som människor men också bidra till kommunens fortsatta utveckling.

Socialdemokraterna anser att spontanidrottsplatser bör finnas vid större bostadsområden samt säkra och lättillgängliga gång- och cykelvägar.

Utöver högskolorna i Jönköping och Växjö, anser vi att också högskolorna i Borås, Halmstad och Lund är attraktiva utbildningsorter och arbetsplatser. Utvecklingsbar regional målpunkt/nod finns också vid infarten Vandalorum/Söderport.

Kommentar: Kommunen gör bedömningen att synpunkterna i flera av de ovanstående aspekterna överensstämmer med planförslaget. I planens planeringsunderlag kap. 2 Utgångspunkter och möjligheter, underrubrik 2.3 Jämställdhet jämlikhet och barnperspektiv finns redogjort för hur dessa frågor ska utgöra en utgångspunkt för kommunens planering. Utöver ett klargörande kring förutsättningarna har planförslaget följande ställningstaganden som överensstämmer med socialdemokraternas synpunkter;

- *Kommunen ska verka för att ta fram metoder för att utvärdera och analysera nuläget för jämlikhetsfrågor. Syftet är att dessa ska användas i vidare planering för att uppmärksamma och verka för en jämlik fysisk utveckling av kommunen.*
- *Kommunen ska i planering och lovgivande verka för fler mötesplatser. Kommunen ska främja goda initiativ och nya koncept för mötesplatser.*
- *Kommunen ska genom tidiga dialoger och genom att aktivt pröva nya metoder verka för en utveckling av dialog för ett brett och representativt deltagande i samhällsbyggnadsprocessen.*
- *Kommunen ska i sin fysiska planering verka för att utveckla mötesplatser för spontan lek, rörelse och motion. Dessa platser ska utformas och lokaliseras ur ett jämlikhets- och jämställdhetsperspektiv lämpligt vis.*

Planförslagets redogörelse för regionala målpunkter kompletteras med Vandalorum och planeringsunderlaget kompletteras med information kring högskolorna i Borås, Halmstad och Lund.

6.2.5 Risk, säkerhet och miljö

Socialdemokraterna påminner om att även Storån och Årån är större vattendrag som har stor betydelse för kommunen. Storån är extra viktig eftersom den har platser där sedimentet innehåller föroreningar som rinner ut i Bolmen, vilken är vattentäkt söderut. Detta borde höra hemma inom strategi och ställningstagande för miljö.

Tyvärr är vårt samhälle redan idag elberoende i allra högsta grad och ett avbrott ställer till både stor skada och kostar mycket. En aktuell elförsörjningsplan med strategier för reservkraft och prioriteringar är ett dokument som behövs och skall uppdateras regelbundet. Elförsörjningen för Värnamo Kommun är helt beroende av nationella och regionala nät, vi anser att ett strategiskt mellankommunalt forum behövs för säkerheten.

Socialdemokraterna vill att arbetet för att minska oönskat buller ska noteras som en ställningstagande.

Socialdemokraterna instämmer i exemplen på tysta områden. Vår uppfattning kring buller är att det i en framtid kommer att vara ännu större efterfrågan på tysta områden. Både av hälsoskäl men också inom besöksnäringen.

Kommentar: Planeringsunderlaget kompletteras med information kring statusen för Storån. Kommunen överensstämmer med synpunkten av betydelsen för att verka för Storån. Kommunen vill upplysa socialdemokraterna om att man redan har god kännedom kring Storåns problematik och att Länsstyrelsen arbetar med vattendraget bland annat genom att arbeta med flera förorenade områden i närheten av Storån. Länsstyrelsen har även ett pågående arbete med att bevaka de förhöjda halterna av metall i förekomsten. Kommunen gör bedömningen att detta arbete bäst bedrivs från regionalt håll och av Länsstyrelsen.

Årån finns upptaget i planeringsunderlaget som ett Natura 2000-område och naturreservat. Årån finns även beskrivet i planen utifrån värdefullt vatten ur naturmiljösynpunkt och ur fiskesynpunkt. Kommunen gör bedömningen att översiktsplanen därmed överensstämmer med synpunkten om Åråns betydelse för kommunens planering.

Kommunen har en plan för styrel, som beskriver prioriteringar och behov vid elbortfall. Detta dokument är inriktat på Värnamo kommun. Andra kommuner har också detta dokument, men utifrån sina kommuners behov, och direktiv finns om att kommuner ska uppdatera dessa planer under kommande mandatperiod. Vidare bedöms el-bortfall och separata behov för samhällsviktiga verksamheter utifrån kommunens Risk och sårbarhetsanalys och Kris och beredskapsplan.

Kommunen noterar att socialdemokraternas syn på tysta områden överensstämmer med planförslaget och menar att planförslaget även överensstämmer med synpunkten kring ställningstagande för buller då följande ställningstagande finns med i

planförslaget:

- *Kommunen ska i planering och lovgivande verka för att inga nya bullerstörda bostäder eller byggnader där människor stadigvarande ska vistas tillkommer. Kommunen ska minst utgå från rådande lagstiftning, riktlinjer och vägledningar och ha som ambition att inte bara uppfylla dessa utan överträffa dem.*

6.2.6 Näringsliv

Inte bara Gummifabriken är en tillväxtfaktor, variationen i utbudet av boende och kvaliteten i kollektivtrafiken samt utbudet av kultur och fritidsverksamhet har stort värde. Riksettan som ett resmål kan utvecklas. Däremot anser vi att naturturismen har möjligheter att öka i och med ett ökat klimat- och miljöansvar.

Även kommunens långa tradition inom design och möbelindustri är något att peka ut som områden vilka kan främjas. Skateparken förstärkas med kringarrangemang likaså Vidösternsimmet.

Socialdemokraterna instämmer i förhållningssättet till jordbruksmark men vill påminna om att skogsbruket också är en viktig näringsgren i Småland.

Kommentar: Kommunen överensstämmer i synpunkten att fler faktorer än Gummifabriken är tillväxtfaktorer. Ställningstagandet revideras i enlighet med synpunkt och adderar variation i boende utbud av kultur och fritid som andra faktorer. Planförslaget revideras med ett tillägg kring betydelsen av de s.k. gröna näringarna som viktiga framtidsnäringar för kommunen och där skogsnäringen utgör en viktig del.

Avseende synpunkter kring utvecklingen av besöksnäringen och kring betydelsen av att verka för olika evenemang anser kommunen att planförslaget överensstämmer med synpunkterna.

6.3 Värnamo naturskyddsföreningen

Värnamo Naturskyddsförening har tagit del av förslaget till den nya översiktsplanen för Värnamo kommun. Naturskyddsföreningen ser med intresse fram emot kommunens fortsatta arbete med planering utifrån översiktsplanens ställningstaganden, för att bevara och utveckla värdefulla naturvärden, skydda viktiga vattenförekomster i kommunen samt öka kommuninvånarnas hälsa och välbefinnande.

Kommentar: Kommunen noterar synpunkten.

6.4 Voxtorps LRF-avdelning

I förslaget till översiktsplan finns följande skrivningar varpå vi lämnar kommentarer:

”Vid intressekonflikter i lägen av betydelse för centralortens utveckling ska stadsutveckling där markändamålet avser bostadsändamål eller allmännyttig

anläggning för infrastruktur och service, vara ett vägande skäl i övervägandet för att ianspråka jordbruksmark om alternativ lokalisering saknas.

” I överväganden och konsekvensanalys är ett skäl för att ianspråka jordbruksmark för bostadsändamål att marken utnyttjas effektivt samt närhet till kollektivtrafik och annan samhällsservice.”

Vi i Voxtorps LRF avdelning menar att denna inställning till jordbruks mark är kortsiktig och omdömeslös. Ett hektar åkermark föder fyra människor. Att prioritera bostäder framför mat riskerar framtida generationers livsmöjlighet. Översiktsplanen måste vara ytterst tydlig i detta avseende.

”Vid förvaltningen av kommunens jordbruksmark ska kommunen verka för att marken brukas hållbart med ekologiska produktionsmetoder. Vid nyteckning av arrendavtal bör förtur ges till brukare som åtar sig att bruka marken hållbart. Vid förvaltningen av kommunens jordbruksmark ska kommunen verka för att marken brukas hållbart med ekologiska produktionsmetoder.”

Vi i Voxtorps LRF avdelning motsätter oss denna skrivning då det inte finns någon evidens för detta påstående. I skrivningen ska ordet ”ekologiskt” strykas och endast ”hållbart” användas.

”Tätortsbandet är en från väg 27 mitt, i var riktning, en cirka 3 km bred korridor.”

Vi Voxtorp LRF avdelning tycker att översiktsplanen gällande Borområdet ska fokusera på en sammanhållen bebyggelse i Bor för att skapa underlag för service o skola snarare än att sprida ut den i jordbrukslandskapet. Översiktsplanens intentioner kommer skapa många konflikter mellan nuvarande markanvändning och framtida bebyggelse.

”Vid planering och exploatering ska fragmentering av jord och skogsbruksmark undvikas. Jord- och skogsbruksmark ska skyddas mot åtgärder som påtagligt kan försvåra ett rationellt jord- och skogsbruk.”

Vi i Voxtorps LRF vet att den ”gröna näringen” kommer vara helt avgörande för att ställa om Sverige till ett hållbart samhälle. Av 138 sidors översiktsplan är ovanstående text den enda som verkar för den Gröna näringen. Vi anser att ett nytt kapitel till översiktsplanen måste författas med rubriken ” Avvägningar för utveckling av den Gröna näringen” där vi belyser hur den gröna näringen kan växa för att klara Sveriges omställning.

Kommentar: Planförslaget har sedan samrådet kompletterats med ett förtydligande över vad lagstiftningen, Miljöbalken, säger kring jordbruksmark, nämligen att jordbruksmark endast får tas i anspråk för att tillgodose ett väsentligt samhällsintresse och om detta behov inte kan tillgodoses på ett från allmän synpunkt tillfredställande sätt genom att annan mark tas i anspråk. Miljöbalken likt Värnamo kommun ser det inte som lämpligt att helt omöjliggöra för byggnation på jordbruksmark, och att det i motiverande fall ur allmänt synhåll kan vara det mer lämpade alternativet.

Kommunen måste väga och beakta många olika allmänna intressen vid samhällsbyggnadsfrågor. För att uppnå en hållbar utveckling ur ekologisk, ekonomisk och social synpunkt kan kommunen inte utesluta att jordbruksmark i några fall kan komma att behöva ianspråk tas.

Sammantaget innebär ställningstaganden som nu föreligger i planförslaget att kommunen pekat ut bostadsändamål för centralorten som ett väsentligt allmänt intresse som medför att jordbruksmark kan komma tas i anspråk om inte lämplig alternativ lokalisering finns. Skäl att beakta för att motivera att exploatera jordbruksmark för bostadsändamål i dessa lägen är att marken nyttjas effektivt och närhet till kollektivtrafik och annan samhällsservice. Indirekt betyder det att andra ändamål såsom handel eller industrietableringar inte anses som ändamål som kan innebära att jordbruksmark exploateras. Kommunen menar vidare att den geografiska avgränsningen till Värnamo stads omland begränsar andelen jordbruksmark i kommunen som kan komma att bli aktuell för exploatering.

Planförslaget kan ses som ett förtydligande från kommunens sida i frågan om att exploatera jordbruksmark och ett erkännande att kommunen framledes kommer att behöva arbeta mycket mer aktivt och ta fram underlag och lokaliseringsbedömningar för beslut som berör jordbruksmark.

Kommunen överensstämmer i synpunkten kring gröna näringars betydelse för kommunens näringslivsutveckling. Planförslaget kompletteras med en beskrivning av de s.k. gröna näringarna under planeringsstrategin Plats för och näring till näringslivet. Kommunen vill samtidigt upplysa om att det redan förekommer tre ställningstaganden i planförslaget för areella näringar som överensstämmer med synpunkten kring betydelsen av de gröna näringarna.

På uppdrag av regeringen har Jordbruksverket tillsammans med representanter från olika delar i livsmedelskedjan tagit fram en åtgärdsplan för att främja regeringens mål om 30 procent ekologisk jordbruksareal, och att 60 procent av den offentliga livsmedelskonsumtionen ska utgöras av ekologiska produkter, båda vid 2030. Uppdraget är ett led i genomförandet av den nationella livsmedelsstrategin som slår fast att produktion, konsumtion och export av ekologiska livsmedel bör öka.

Värnamo kommun har i sitt styrdokument Plan för Värnamo kommuns miljöarbete tagit upp målen som den nationella strategin omfattar. Kommunen gör därav bedömningen att ställningstagandet som gäller för den kommunägda jordbruksmarken är i linje med att uppfylla de målen i Plan för Värnamo kommuns miljöarbete.

Kommunen gör vidare bedömningen att ställningstagandet medför att översiktsplanen skulle bidra till att uppnå flera av våra nationella miljö kvalitetsmål, exempelvis Giftfri miljö, Ett rikt odlingslandskap och ett Rikt växt- och djurliv. Sammantaget gör kommunen bedömningen att låta "ekologiskt" stå kvar i ställningstagandet.

Styrgruppens, samhällsbyggnadsnämnden beslutar 2019-03-20 §85 att tillgodose synpunkten.

För synpunkt kring bebyggelseutveckling och tätortband så anser kommunen att planförslaget i stort överensstämmer med synpunkten. Planförslagets strategi för bebyggelseutveckling bygger i första hand på en utveckling av tätorterna utefter tätortbandet och först därefter en utveckling av landsbygden utefter tätortbandet. Planförslaget kompletteras med en förtydligande över bebyggelsestrategin för att tydliggöra att den i första hand avser en utveckling av befintliga tätorter.

6.5 Bors Näringslivsförening

1. Värnamo 2035. Vi stödjer visionen Värnamo2035 men den måste definieras för varje ort och den väntade befolkningstillväxten (inom ett spann) måste preciseras för varje ort. Det räcker inte med svävande skrivningar om att ”all tillväxt inte kan ske i staden Värnamo”. Det föreslagna planförslaget har ett tydligt fokus och prioriterar Värnamo stad framför Bor, Forsheda, Bredaryd och Rydaholm. Detta genom att, se sidan 21, upprätta turordningen för framtagningen av ”Fördjupad översiktsplan” Där Värnamo stad med om land ska ha förtur. Detta innebär att det kommer ta 6-10 år innan Bor kommer få en fördjupad översiktsplan som kan uppfylla målen om tillväxt i Värnamo2035. Detta motsätter vi oss och anser att Värnamo kommun parallellt måste kunna arbeta med flera ”fördjupade översiktsplaner” samtidigt.

2. Begreppet ”tätortsbandet” Vår uppfattning är att ny bebyggelse främst ska anläggas så den passar Bor som tätort och förstärker den för att behålla service och handel. Jämför gärna med översiktsplanens del på sidan 131 ”starkt kommuncentra”. Bebyggelsen ska fokusera på närhet till skola/barnomsorg samt till allmänna kommunikationer. Jämför man med all ny bebyggelse i Tännö o Hjalshammar så ser vi att nästa alla de barnen går i skola i Värnamo. Samma sak kommer hända om man prioriterar bebyggelse mellan Bor och Värnamo istället för en utbyggnad i Bor.

3. Förbifart Bor. Just nu pågår arbetet med att färdigställa underlaget för ny förbifart. Detta blir den största förändringen i Bor i modern tid. Idag bidrar trafiken till underlaget för Bors affärer, café o restaurang. Rätt hanterat kan detta bli ett uppsving med bättre boendemiljöer men för att detta ska ske kommer det krävas stort insatser i infrastruktur o allmänna kommunikationer samt satsning på nybyggnation som kan kompensera för den köpkraft trafiken idag står för. Därför ser vi med stor oro på att det inte finns omnämnt någonstans. Att det dessutom är så att Bor's fördjupade översiktsplan först är på prioritering 4 får oss att vara tveksamma till om kommunen tillfullo förstår vikten av att agera snabbt innan vår service försvinner.

4. Industrimark. I samband med förbifart Bor behöver ny industrimark förberedas. Vi menar att det redan i översiktsplanen ska finnas en tydlig skrivning om detta.

5. Nybyggnation av bostäder. Värnamo Kommun förfogar sedan kommunsammanslagningen över ett större mark/skogsinnehav i Bor. Detta skulle med fördel kunna användas som bytesmark för att kunna skapa ett stort LIS område vid Hindsen, Furen eller Flåren. Vi menar att man redan nu ska peka ut det/dessa LIS områden. Vid samrådsmötet i Bor kom det fram flera förslag på platser lämpliga för

bostadsbyggnation. Inget av de förslagen finns omnämnt.

6. Allmänna kommunikationer. De senaste åren har kommunikationer med tåg blivit en stor möjlighet för boende i Bor, Idag kan vi med enkelhet arbeta/studera i Värnamo o Växjö. Även till Rydaholm finns en bra kommunikation dock är det rejält dåligt till Horda vilket är en nackdel då det finns stort antal arbetsplatser där idag. När man läser programmet genomsyras det till viss del av att vi i de mindre orterna ska pendla ut. Lika viktigt är det att det går att pendla in, våra företag samt skolan är i stort behov av medarbetare. Växjö med sin stora och diversifierade arbetsmarknad kommer vara en stor tillgång för Bor, inte minst vad gäller mer kvalificerade utbildningar/arbeten/medarbetare. Detta bör ytterligare belysas i översiktsplanen.

7. Cykel och gångtrafik i Borområdet. I översiktsplanen resoneras det om cykelled/cykelväg till Värnamo och till Rydaholm vilket vi stödjer till fullo. Dock ska cykelleder och cykelvägar lokaliseras så att de omgående kommer till maximal användning inte så som det beskriv i översiktsplanen. Huvudnätet bör i första hand tillkomma i enlighet med kommunens målbild för bebyggelseutvecklingen. I dag är RV 27 ett stort problem för all cykel och gångtrafik mellan Bor och Eriksbo, Voxtorp och Drömminge. Detta behöver åtgärdas omgående och ska prioriteras före en cykelväg ut till Värnamo.

Kommentar:

1, Planeringsbehovet och prioriteringen av arbetet med fördjupningarna är framför allt baserat på hur befolkningsutvecklingen historiskt har ägt rum. I planeringsunderlaget 2.4 Kommunens invånare och dess behov resoneras kring hur stor del av befolkningsutvecklingen som vi ska planera för kommer hamna i Värnamo stad. Baserat på tidigare befolkningsutveckling mellan åren 2007-2017 ägde 83 % av utvecklingen rum i Värnamo stad, och trenden ser inte heller ut att ändras i närstående tid. I texten i planeringsunderlaget nämns 75 % som en ambition för kommunen att förhålla sig till i den strategiska planeringen. Denna ambition tillsammans med ställningstagandet kring att kommunen ska verka för att sprida bebyggelseutvecklingen utefter tätortsbandet menar kommunen är i linje med synpunkten. Kommunen kan dock inte bortse från att i sin planering förhålla sig till de statistiska siffror som pekar på att en större andel av befolkningsutvecklingen kommer ske i Värnamo stad. Kommunen måste naturligtvis ta höjd för detta utfall samtidigt som kommunen i sin planering avser verka för en ökad attraktivitet och byggnation, och därmed ökad befolkningsutveckling, i alla tätorter. Planeringsunderlaget kompletteras med ett förtydligande kring detta.

Kommunen utesluter inte att kommunen kommer kunna ta fram flera fördjupningar parallellt med varandra men i de fall resurserna är begränsade anser kommunen att det är viktigt med en tydlig prioritering som har sin grund i rådande planeringsbehov. För kompletterande svar se kommunens svar till Socialdemokraterna 5.2.2. Översiktsplanen, sid 15.

2, För svar kring kommunens strategi för bebyggelseutveckling och det s.k. tätortsbandet se kommunens svar till 5.4 LRF Voxtorp, sid 21.

3, Planförslaget överensstämmer så till vida att det förekommer flera allmänt skrivna ställningstaganden om att värna och verka för centrumhandeln i kommunens tätorter (var står detta): kommunen ska främja nya handelsetableringar i centrala lägen, kommunen ställer sig negativ till rent externa handelsetableringar, och kommunen ska aktivt arbeta för att utveckla kommunens centrummiljöer. Dessa kommer att behöva brytas ner i vidare planering för att deras betydelse i respektive tätort ska bli tydlig.

5, Under samrådet/utställningen så har inga förslag till nya LIS-områden avseende bostadsbebyggelse utefter de omnämnda sjöarna inkommit. För Furen har ett förslag om LIS-område för besöksnäringssändamål inkommit. Kommunen uppmuntrar att förslag på LIS-områden inkommer då dessa kan komma att beaktas och lyftas in i processen för aktualisering av översiktsplanen.

Angående synpunkten kring kommunens bytesmark ställer sig kommunen tveksam till förslaget. Kommunen avser framför allt att premiera tätortutveckling och bytesmarken är främst avsedd för detta ändamål. I de fall det föreligger strandskyddad mark i anslutning till tätorterna (undantag Värnamo stad) skulle kommunen eventuellt ställa sig positiv till att i dessa lägen byta mark.

6, Kommunen överensstämmer i betydelsen av kollektivtrafik för att bland annat försörja kommunens näringsliv med arbetskraft. I planförslaget finns detta beskrivet under planeringsstrategin Ett balanserat trafiksystem och underrubriken Lokal kollektivtrafik.

7, Kommunen anser att frågan i den aspekt den avser fysisk planering bör hanteras i den fördjupade översiktsplanen för Bor. Kommunen vill uppmärksamma näringslivsföreningen i Bor om att frågan kan lyftas även i andra sammanhang såsom Trafikverkets pågående vägplan för förbifart Bor.

6.6 Bors Samarbetskommitté

1, Först kan man konstatera att planen har ett starkt fokus på Värnamo som tätort trots att en stor del av det totala invånarantalet i kommunen bor i andra tätorter och på landsbygden.

2, För Bors samhälle kan man också konstatera att utvecklingen av samhället kommer att påverkas av byggandet av ny förbifart Bor. Här finns säkert både positiva och negativa effekter, i stort och i smått. Många välkomnar nog förbifarten på grund av den allt mer ökande tunga trafiken som går igenom samhället. Samtidigt kommer den nya vägen mer att "låsa in" Bor och begränsa utvecklingen, framförallt åt väster. Det är viktigt att både Värnamo kommun och olika intressen i Bor kan få vara med att utforma detaljer i vägprojekteringen, tex för anslutning av trafiken från Bor både norrut

och söderut samt bibehålla tillgängligheten för områden väster om nya Rv.27. Flera av nedanstående synpunkter kommer att behandlas i den fördjupade översiktsplanen som kommer senare men vi vill ändå passa på att lyfta dem redan i detta yttrande.

3, I ÖP finns flera skrivningar på vikten av goda kommunikationen både med Värnamo centralort och med andra orter. Det är därför viktigt att det redan nu, vid planeringen av nya 27.an, finns lösningar på hur tex. busskommunikationerna ska lösas, med både hållplatser och buss-kurar på lämpliga ställen. Detta gäller flera hållplatser bl.a. vid Voxtorp, Ulås och även söder om Bor. I framtiden kommer vi säkert att utnyttja mer av allmänna kommunikationer och förutsättningarna för ökade möjligheter med att åka buss måste redan nu planeras vid byggandet av nya 27:an. Även av trafiksäkerhetsskäl måste planering av hållplatser göras.

4, I ÖP står också om behovet av mer cykelvägar/cykelbanor mellan centralorten Värnamo och tätorterna. Även här förutspås att cykling mellan orterna kommer bli allt mer vanligt i framtiden, både till arbete, skola och fritid. Vi vill lyfta frågan redan nu för att öka intresset för att utnyttja cykel för kommunikation så cykelvägar planeras och byggs som är trafiksäkra. Att måla en linje på tidigare landsväg, gamla rv. 27, som fortfarande kommer ha tung trafik i bägge riktningar, gör inte vägen vare sig bredare eller säkrare. Det kan inte anses vara en säker cykelväg och därmed heller inte uppmuntra till ökad cykling. Cykelvägar måste vara åtskilda från fordonstrafik för att kunna anses vara trafiksäkra. Annars blir cyklande fortfarande riskfyllt och kan inte accepteras ur cykeltrafikanternas intressen. En trafiksäker cykelled redan från början kommer även ha positiv utveckling för att fler väljer att cykla och bör ses som en långsiktig investering även ur miljösynpunkt. Bor måste ha säkra cykelvägar både till Värnamo och söderut, tex för att nå bl.a. Hyltans badplats, naturområdet vid Getaryggarna och vidare söderut.

5, Eftersom en viss del tung trafik kommer ligga kvar på gamla 27:an är det också viktigt att anslutningarna från olika industriområden i Bor görs på både praktiskt och miljömässigt bra sätt. Detta gäller tex anslutningen från norra industriområdet, att så snabbt som möjligt komma ut på nya 27:an. Detta kan ske genom att tung trafik inne i industriområdet köra ut direkt mot norr med ny utfart.

6, ÖP framhåller vikten av att bevara och skapa attraktiva grönyteområden. Grönyteområden ska bevaras utifrån sina natur- och rekreativvärden för både nuvarande invånare men också sett till kommande generationers behov. När Bor växer med ökad bebyggelse kommer centrala parkområden att också bli allt värdefullare och viktigare för inte minst äldre för att komma ut i naturen.

7, Bors samhälle är en av de få tätorter i kommunen som saknar ett elljusspår. Vi anser att denna brist snarast bör åtgärdas. Ett motionsspår kan bara användas dagtid vilket begränsar användningen. Ett förslag som kommit fram är att anlägga nytt elljusspår i zonen mellan bebyggelsen och nya 27:an. Då ligger spåret också relativt nära högstadieskolan.

8, Behovet av bostäder i Bor med trygghets boende kommer att öka. Det är viktigt att kommunen därför inte bara prioriterar för nya flerfamiljshus för ordinärt boende. Med fler bostäder med trygghets boende kan också fler äldre Bor-bor komma kunna flytta till dessa boenden och därmed så frigörs också fler villor för tex yngre familjer att flytta till. Detta ger då synergieffekter för hela samhället, med fler yngre barnfamiljer, positivt för skola, affärer och flera industrier som arbetsplatser. Det ger också en positiv miljöeffekt.

9, Det är också viktigt med kommunikationerna på linje 270 för boende utmed vägen till Rydaholm resp linje 271 för boende utmed vägen till Ohs, att säkra möjligheten till allmänna kommunikationer för både skolbarn och möjliggöra att kunna bo kvar på landsbygden utan att ha tillgång till bil. Även här behövs göras en översyn av behovet på hållplatser, cykelställ, busskurer, mm.

10, Med ett ökat resande med tåg och buss i Bor krävs mer av parkeringsplatser vid järnvägsstationen. Ska resandet öka måste även möjligheter finnas att parkera bil och cyklar vid stationen och kommunen bör därför ta en dialog med den statlige fastighetsägaren till stationsområdet om möjligheten att tillskapa mer parkeringsplatser redan nu.

11, I ÖP saknas beskrivning av hur de olika industriområdena ska utvecklas och byggas.

Kommentar:

1, Det rör sig om en kommunövergripande översiktsplan vilket innebär att planen omfattar hela kommunen. Kommunen överensstämmer till en viss del med synpunkten att Värnamo stad ges en mer central position i planförslaget än övriga, mindre tätorter. Översiktsplanen synliggör Värnamo stads potential för utveckling av hela kommunen men även stadens betydelse som ett delregionalt centrum i sydvästra delen av Jönköpings region. I planförslaget räknar vi med att det i kommunen bor ungefär 34 000 invånare och att över hälften, cirka 19 300, är bosatta i Värnamo stad. Av större betydelse avseende behovet av fysisk planering är bedömningen att en mycket stor del av den prognostiserade befolkningsökningen beräknas äga rum i Värnamo stad. Sett till tidsperioden 2007-2017, då 83 % av kommunens befolkningsutveckling skedde i Värnamo stad och den fortsatt starka urbaniseringstrenden gör kommunen bedömningen att behovet av fysisk planering är störst i Värnamo stad.

2, Kommunen överensstämmer i synpunkten och att det framför allt är i fördjupningen av översiktsplanen som dessa aspekter kan beaktas. Kommunen vill uppmärksamma att det i trafikverkets arbete med att ta fram vägplan för förbifarten finns utrymme att inkomma med synpunkter kring utformningen av vägen och dess anslutningar; och möjligheten att passera den. Kommunen vill uppmantra Samarbetskommittén att vara aktiva i planprocessen för vägplanen.

3, Kommunen överensstämmer i synpunkten av vikten att planera för en ökad andel kollektivt resande i framtiden och att nödvändig infrastruktur för detta bör säkras. Kommunen bedömer att planförslaget är förenligt med synpunkten och att detta är en viktig synpunkt för kommunens vidare planering och i kommunens samverkan med huvudman för kollektivtrafik och med regionen.

4, Kommunen överensstämmer med synpunkten kring betydelsen av utbyggnad av cykelvägar och att dessa utförs på ett trafiksäkert sätt som också uppmuntrar till cykling. Avseende de aspekter av synpunkten som berör Bor hänvisar kommunen till kommande fördjupning av översiktsplanen för Bor men även till kommunens styrdokument för trafikfrågor som är under framtagande, Plan för trafik. Planen kommer omfatta bland annat åtgärdsplaner med prioritering för utbyggnaden av cykelvägar.

5, Kommunen överensstämmer med synpunkten och hänvisar till både arbetet med vägplanen och kommunens pågående arbete med detaljplan till följd av vägplanen. Detaljplanen omfattar det norra industriområdet som synpunkten avser.

6, Kommunen bedömer att synpunkten är förenlig med översiktsplanens ställningstagande för grönstruktur i kommunens tätorter och den ökade betydelsen av grönytorna när tätorter förtätas.

7, Kommunen bedömer att synpunkten är förenlig med översiktsplanens ställningstagande att verka för folkhälsa och ambitionen om att alla invånare ska ha tillgång till lokala idrottsanläggningar.

8, Kommunen bedömer att synpunkten är förenlig med översiktsplanens ställningstaganden för bostadsförsörjning där ambitionen om att särskilt verka för den växande gruppen äldres behov av bostäder lyfts fram.

9, Kommunen bedömer att synpunkten är förenlig med översiktsplanens ställningstagande för lokal kollektivtrafik och planförslagets tydliga fokus på utbyggnad av cykelvägar och dess infrastruktur. Avseende hållplatser så är det en viktig synpunkt för kommunen att beakta i vidare planering och i kommunens samverkan med huvudman för kollektivtrafik och med regionen.

10, Avseende cykelparkering överensstämmer planförslaget med synpunkten, likaså tar planförslaget ställning till att verka för strategiska pendlingsparkeringsplaster för att möjliggöra ett minskat bilberoende. Avseende det specifika behovet för Bor bör detta utredas i vidare planering för tätorten.

11, Planförslaget kommer kompletteras med en redogörelse över var kommunens befintliga industriområden finns. Utvecklingsfrågan för dessa verksamhetsområden samt eventuellt behov av att planlägga ytterligare mark bör utredas i kommande planering för respektive tätort.

6.7 Samhällsföreningen Tvänne torn i Rydaholm

Önskar att LIS området vid Helgasjön ändras till att vara en %-sats av strandremsan runt sjön (ex 10%).

Föreslår vidare att byggnation skall vara mellan Horda och Rydaholm. Samt att få bättre regler på skötseln av hus och tomter, där det skall finnas lägsta nivåer.

Kommentar:

För synpunkt angående LIS-området se kommunens svar över Moderaternas yttrande sid 10.

Synpunkten kring bebyggelse överensstämmer i huvudsak med planförslagets strategi för bebyggelseutveckling och det så kallade tätortsbandet. Med strategin vill kommunen styra bebyggelse i första hand till tätorterna utefter väg 27 och i andra hand till tätortsbandet, en 6 km bred korridor utmed vägen. Strategin kommer att förtydligas inför översiktsplanens antagande.

Skötsel av hus och tomter ingår i kommunens ordinarie arbete med tillsyn. Avdelningen tillsynar dessa objekt i takt med att kommunen får kännedom om dem. Kommunen har möjlighet enligt plan- och bygglagen att då en fastighet bedöms i så pass dåligt skick att en åtgärd måste göras, förelägga ägaren om detta. Föreläggandet kan i fall även kopplas med vite.

7. Interna myndigheter och bolag

Från de interna myndigheterna har svar inkommit från servicenämnden, kommunstyrelsen, barn- och utbildningsnämnden, medborgarnämnden och tekniska utskottet. Av dessa har alla utom kommunstyrelsen valt att avstå från att lämna ytterliga synpunkter över förslaget.

7.1 Barn och utbildningsnämnden

Nämnden har beslutat att godkänns översiktsplanen för Värnamo kommun utan ytterliga erinringar.

Kommentar: Kommunen noterar synpunkten.

7.2 Medborgarnämnden

Medborgarnämnden beslutar att inte lämna några vidare synpunkter eller tillägg/kompletteringar till ny översiktsplan-Mitt Värnamo 2035.

Kommentar: Kommunen noterar synpunkten.

7.3 Servicenämnden

Nämnden beslutar att överlämna ärendet till Samhällsbyggnadsförvaltningen utan synpunkter.

Kommentar: Kommunen noterar synpunkten.

7.4 Tekniska utskottet

Tekniska utskottet beslutar att inte ha några ytterligare synpunkter på planförslaget.

Kommentar: Kommunen noterar synpunkten.

7.5 Kommunstyrelsen

Inledningsvis kan konstateras att utställningsversionen av ny översiktsplan, med tillhörande konsekvensbeskrivning och planeringsunderlag, utgör ett mycket ambitiöst och omfattande arbete. Handlingarna tar upp många aspekter av kommunens utveckling som presenteras uppdelat på fyra fokusområden.

Kommentar: Kommunen noterar synpunkten.

7.5.1 Synpunkter om översiktsplanen

Ett flertal ställningstaganden är i form av åtgärder som innebär att kommunen ska göra ett flertal resurskrävande insatser i form av bland annat utredningar, framtagande av metoder, kriterier, riktlinjer och planer. Insatsen av resurser till dessa åtgärder behöver ställas mot den nytta som förväntas. Samt förstås förankras hos de som förväntas ansvara för att genomföra åtgärderna.

Utställningshandlingarna är fortfarande ett mycket omfattande dokument med ett stort antal ställningstaganden. Det arbete som gjorts med att lägga in översiktsplanen i Story Maps ökar tillgängligheten på ett bra sätt. En populärversion i starkt nerkortat format skulle ytterligare tillgängliggöra översiktsplanen för alla intressenter, såväl interna som externa.

Den nya arbetsmetodiken med en rullande översiktsplan skapar en kontinuerlig process. Detta skapar större förutsättningar för att knyta översiktsplanen till andra kommunala styrdokument. Det underlättar också kopplingen till regionala och nationella planer som transportplaner och Regionala utvecklingsstrategin. En process där länets kommuner och Regionen samordnar översiktsplanerna, är önskvärd och skulle kunna inspireras av Strukturbild Skåne. Denna syftar till att koppla samman den regionala utvecklingsstrategin med kommunernas översiktsplaner.

Kommentar: Kommunen överensstämmer med kommunstyrelsens synpunkt och planförslaget förtydligas i frågan kring hur planen ämnas genomföras. Till beskrivningen av hur kommunen ämnar genomföra rullande översiktsplanering kommer metodiken att ta fram en genomförandestrategi som redogör för vilka

projekt, åtgärder, utredningar och FÖP:ar som ska genomföras under varje mandatperiod. Genomförandestrategin kommer fungera som ett av kommunens prioriteringsunderlag för beslut om resursfördelning.

Kommunen ser en risk i att sammanfatta planen i en populärvision. Invånare och beslutsfattare kan missuppfatta att populärversionen är den fullständiga planen. Av samma anledning anser kommunen att det är svårt att ta fram en populärversion eftersom det finns en risk att väsentligheter inte kommer med. Kommunen har som ambition att ta fram en informationsfolder om översiktsplanen i syfte att klargöra vad översiktsplanen är och vad dokumentet omfattas av. Det vidare syftet är att väcka intresse kring översiktsplanering. Kommunen avser även att efter antagandet redogöra för översiktsplanen i formatet StoryMap. Kommunen bedömer att detta innebär att översiktsplanen och de kartor som hör till denna blir mer tillgängliga.

Kommunen överensstämmer i betydelsen av att kommunen verkar/ska verka för en regional strukturbild i likhet med regions Skånes. Kommunen uppmuntrar att i samarbete med berörda förvaltningar verka för att Jönköpings region tar fram en målbild.

7.5.2 Bebyggelse, mark- och vattenanvändning

Mark- och vattenanvändningskartan för näringslivsutveckling tar upp större lantbruk, Gummifabriken och besöksmål. Verksamhetsområden och mark för etablering borde också tas med i denna karta.

En karta med utpekade ”Stora opåverkade områden” saknas fortfarande och bör finnas i anslutning till texten.

Ett ställningstagande om att kommunen ska verka för att säkerställa reservvatten och/eller nödvatten som var med i samrådshandlingarna har tagits bort. Det framgår inte i samrådsredogörelsen varför ställningstagandet är borta men det bör vara kvar då det är av stor vikt vid planering av den fysiska användningen av mark- och vatten.

Kommentar: Kommunen överensstämmer med synpunkten och planförslaget kompletteras med befintliga industriområden i kommunen. Planering för utveckling och behov av ytterligare verksamhetsområden bedömer kommunen bör utredas i kommande fördjupningar av översiktsplanen för respektive tätort.

Karta med en sammanställning av stora opåverkade områden och över tysta områden läggs till i planförslaget i samband med aktuella ställningstaganden.

Kommunen bedömer att planförslaget i tillräcklig omfattning berör kommunens dricksvattenförsörjning i och med följande ställningstagande, ”Kommunen ska i planering och lovgivande verka för att säkerställa pågående vattentäkter och prioriterade vattenförekomsternas värde för dagens och framtidens dricksvattenförsörjning.” Översiktsplanen hanterar framförallt kommunens

naturgivna vattenresurser och att dessa inte ska påverkas negativt för dagens och framtidens behov av dricksvatten äventyras. Kommunens Plan för vatten och avlopp hanterar de tekniska anläggningar, system och skydd för att hantera de naturgivna vattenresurserna och således kunna leverera dricksvatten till kommunens invånare idag och i framtiden. Nödvatten och till största del reservvatten hanteras även dessa inom kommunens Plan för vatten och avlopp och kommunen gör därav bedömningen att för att undvika dubbla ställningstaganden att förlägga dessa mer detaljerade ställningstaganden i Plan för vatten och avlopps, VA-strategi.

8. Övriga inkomna synpunkter

Under planens utställning har ett 10-tal privatpersoner inkommit med synpunkter. Mer vanligt förekommande synpunkter från privatpersoner rör ställningstaganden för LIS och bostadsförsörjning. För några av yttrandena har flera privatpersoner undertecknat samma yttrande.

8.1 Synpunktslämnare 1

Jag skulle vilja ge mina synpunkter angående de så kallade LIS området i Stora Gavlö. För det första måste jag säga att det är ett bra initiativ att dela upp området i 2 delar, varav den nya delen gynnar fast boende som eventuellt vill utveckla sin befintliga verksamhet.

Det är dock ytterst tveksam om det är lyckat att utse områden så pass långt ifrån större bebyggelse till LIS området. Det skulle troligen öka användandet av bilar. I dagsläget finns ingen kollektivtrafik mer än en hållplats i Dannäs 7 km bort. Även om man fick igång kollektivtrafik till Gavlö så tror jag inte att det skulle utnyttjas. De torra somrarna har satt sina spår här ute med extremt lågt grundvatten och en sjunkande vattennivå i sjön Bolmen. Är det då så bra att öka befolkningen i dess områden?

I samtal med kommunen får man intrycket att det först ska till en befolkningsökning för att få service. Jag undrar hur man tänker där. Hänger skola och förskola är överbelastade i dagsläget och att få unga barnfamiljer att flytta ut med lätta om att man KANSKE kommer att lösa problem som skola, infrastruktur mm. SENARE verkar vara en dålig ide!

Jag hoppas att man ändrar sin framtidsvision från att öka befolkningen till varje pris till att bevara och förbättra livskvaliteten.

Kommentar: Kommunen har i utställningshandlingen valt att lyfta landsbygdslinjen som en strategi för att verka för en ökad attraktivitet för Värnamos landsbygd. Utefter landsbygdslinjen vill kommunen verka för en utveckling av allmänna kommunikationer. Denna strategi är förenlig med utpekande av LIS-område i Gavlö eftersom kommunen genom utpekande verkar för ett ökat underlag för kollektivtrafik.

Angående synpunkten kring låga grundvattennivåer så har de senaste åren med låg nederbörd och hög temperatur resulterat i låga nivåer i hela kommunen. Fyllnadsgraden i kommunens grundvattenmagasin ser även 2019-02-03 ut att vara under det normala (se <http://grundvatten.nu/modelgroundwater/client-sgu/index.html>). Det innebär att kommunen inte kan göra bedömningen att utesluta alla områden med låga grundvattennivåer. Det är däremot en viktig aspekt som bör vägas in om det föreligger erkänd problematik kring vattenförsörjningen för utpekade LIS-områden, som planeras försörjas med enskild vattenförsörjning.

8.2 Synpunktslämnare 2

Kommunen vill verka för en utbyggnad av cykelvägar vilket är bra om man tänker på arbetspendling där man i flera fall kan ersätta bil med cykel, men man har inte gjort någon undersökning i vilken omfattning detta är möjligt. När det gäller andra resor än arbetspendling t.ex. besök affärer har man behov av bilen för att transportera varor och då även av parkeringsplats i närheten. Ett stort parkeringshus på en plats är en dålig lösning då det blir ur alla synpunkter sämre. Vill vi ha ett levande centrum i Värnamo skall vi inte försvåra för den handel som finns och som redan har problem med den ökande internethandeln.

Att beskriva bilen som ”det överlägset populäraste färdmedlet i Värnamo” är inte sakligt korrekt. För många är bilen absolut nödvändig för att klara sin livssituation. Gäller både barnfamiljer och äldre. Vill vi ha en levande landsbygd finns det inget alternativ. Vill vi att kommunen skall växa till 40 000 innevånare år 2035 och inte all befolkningsökning skall ske centralt i Värnamo får vi nog planera för att de som bor utanför centrum kan komma in och också parkera. År 2035 kommer bilarna att drivas av andra miljövänliga drivmedel. Man talar redan idag om att man inte får sälja nya bensin- eller dieseldrivna bilar efter år 2030. Ingenstans i översiktsplanen har man tagit upp denna aspekt.

”Målet för Värnamos näringspolitik är att skapa förutsättningar för fler arbetstillfällen: 3 300 nya jobb till år 2035.” Med 5 500 fler innevånare och enligt kommunens hemsida ger detta 3 000 personer i yrkesverksam ålder. Det kommer inte att räcka med att skapa 3 300 nya jobb. Ser man 15 år bakåt så har mycket mer än 300 jobb försvunnit inom industri, bank, handel och annan serviceverksamhet. En större del av de nya arbetstillfällena måste ske inom privat sektor. Kommunen behöver göra mycket mer för att stimulera näringslivet än vad man sammanfattar under rubriken 6.3.1.

Kommentar: Synpunkten kring trafik stämmer i mångt med planförslaget vars syfte inte är att i ett första steg försvåra för bilister som är tvungna att använda bilen som transportmedel. Ställningstagandena för omställning riktar sig i första hand till de som redan idag har en möjlighet att välja ett alternativt fortskaffningsmedel och för att verka för att underlätta för fler att välja dessa alternativ framöver. Kommunen väljer att generellt undvika att peka ut speciell teknik på grund av den snabba teknikutvecklingen och att planen riskerar att bli föråldrad fort om så görs.

Trafikomställningen är inte enbart ur miljöhänseende nödvändig utan ur ett översiktsplansperspektiv minst lika viktig ur aspekten att biltrafik är ett ytkrävande trafikslag. Den förväntade befolkningsökningen i våra tätorter omöjliggör att hela ökningen ska kunna köra bil i samma utsträckning som idag. Kommunen gör bedömningen att en långsiktig omställning mot mer hållbara trafikslag krävs.

Siffran 3300 arbetstillfällen nämns för att kunna relatera till behovet av fysisk planering som kommunens vision och den ökade befolkningsutvecklingen medför avseende behovet av nya arbetsplatser. Siffran är enbart baserad på prognostiserad befolkningsökning i Värnamo och utifrån nuvarande sysselsättningssiffror. Kommunen överensstämmer med synpunktslämnaren att siffran inte redogör för en sann bild av antalet arbetstillfällen utan endast pekar på ett behov som satts i relation till befolkningstillväxten. Andra aspekter såsom större arbetsmarknadsregioner, ökad benägenhet att pendla till sin arbetsplats och ökad möjlighet att arbeta hemifrån är andra osäkerheter som gör det svårt att förutse behovet. Planförslaget förtydligas avseende innebörden av siffran.

8.3 Synpunktslämnare 3

Jag driver sedan ett par år tillbaka bland annat stuguthyrning och en ställplats för husbilar på min släktgård Skeda 1:7 utmed sjön Furens östra strand mellan Rydaholm och Bor. Då mina satsningar på turism har varit mycket framgångsrika, vill jag uppmärksamma kommunen på detta område inför utpekandet av LIS-områden. Geografiskt ligger området med några minuters bilfärd från serviceorterna Bor, Horda och Rydaholm. Samtliga boende och turistande här är bilburna och når de tre orterna på några minuters färd. Ingen av mina gäster har hittills haft någon synpunkt på distansen till serviceorterna.

Orterna längs väg 27 framhålls av kommunen som det viktiga tätortsbandet. Den hårt trafikerade väg 27 är dock i sig inte särskilt inbjudande var sig för turism eller boende. Furens östra strand ligger däremot utmed den vackra turistvägen ”Getaryggarna” som går helt parallellt med väg 27, från Rydaholm till Bor, och knyter samman tätortsbandet på ett sätt som är både familje- och turismvänligt.

Som entreprenör inom turism vet jag att området ligger strategiskt mycket bra, vilket avspeglar sig i mina besökssiffror. Det är nära till både E4 och väg 27, halvvägs mellan Sveriges kuster, men fortfarande precis tillräckligt långt från de stora vägarna för att slippa bullret. Den vackra vägsträckningen, närheten till vattnet, och miljön med stor andel lövskog är också mycket uppskattat.

Jag har nyligen konsulterat Novasol, Europas ledande förmedlare av semesterhus, för att sondera möjligheterna för en satsning på stugor för uthyrning. Novasol bekräftar att Furens östra strand är mycket attraktivt ur turismhänseende med sin centrala plats i småland, hög tillgänglighet, attraktiva miljöer och närhet till bl.a. glasriket. Furens östra strand ligger till stora delar på en ås och är därmed inte utsatt för översvämningsrisk. Trafikbullret från större vägar är obefintligt. Det är också värt att

nämna att både Bor, Horda och Rydaholm är tre samhällen som verkligen behöver allt stöd de kan få.

Om Värnamo kommun anser att Furens östra strand är ett lämpligt område för landsbygdsutveckling, så kommer vi markägare att kunna fortsätta investera i turism och leverera konkret landsbygdsutveckling till kommunen tämligen omedelbart.

Kommentar: Inför antagande kan inte kommunen utan en ny utställning av planen tillgodose synpunkten om att komplettera den tematiska översiktsplanen med nytt LIS-område. Kommunen gör därav bedömningen att inte utreda förslaget om nytt LIS-område. Kommunen vill däremot uppmärksamma synpunktslämnaren om att kommunen inför aktualiseringen av översiktsplanen kommer att ha möjlighet att efter en utredning ta med nya områden.

För det specifika området som föreslås föreligger ett riksintresse för kulturmiljövården, Gettryggen. För att möjliggöra en utveckling inom området är det viktigt att kunna peka på att värdena som utgör riksintresset inte riskerar att skadas av en exploatering vid ett eventuellt utpekande.

Förutom riksintresset ser kommunen positivt till ett utpekande i enlighet med förslaget och anser att en utveckling i enlighet med förslaget skulle leda till landsbygdsutveckling och därmed kunna vara ett motiv för att ge dispens från strandskyddet om området pekas ut som LIS-område.

8.4 Synpunktslämnare 4

Jag står fast vid samtliga synpunkter från samrådet. Värnamo kommun har omformulerat ställningstagandet - kommunen tar numera inte ställning för ekologiskt jordbruk. Men kommunen tar nu istället ställning för ekologiska produktionsmetoder. Vad i hela friden menar ni med detta? Det är ju en löjeväckande lek med ord!

Kontentan av denna rosaskimrande verklighetsbild är att kommunen fortsatt förespråkar ekologiskt jordbruk! Varför? Är styrande (center)politiker medvetna om detta ställningstagande? Jag förmodade i min enfald att de var mer marknadsliberala, sunda, faktabaserade och jordbruksmässigt medvetna i sin politik!!!! Men med den nationella vänstersvängen så är väl vägen med bidrag, subventioner, tärande offentliga verksamheter och pretentiöst känslomässigt tyckande redan väl utstakad! Hur brukar man jorden ohållbart? Svara på denna fråga! Hur många bönder som producerar vegetabilisk människoföda i Sverige odlar ekologiskt? Det handlar om en promille. Fråga Lantmännen, Oatly, Pågen, Vin&Sprit, Nordic Sugar o s v. D v s lönsamma företag som producerar människoföda, och samtidigt bidrar till BNP och samhällseffektivitet. Jordbruket runt Värnamo handlar på sin höjd om att producera grovfoder till en djurhållning som förutom att den i princip är ekonomiskt olönsam dessutom är ohållbar utifrån perspektivet om växthusgaser!

Markerna duger också till produktion av lite hö till den för fritidssysselsättningen viktiga hästnäringen. Det är dock till stora delar lekstuga, och som sådan kan den säkert vara ekologisk även om det inte bra för moder jord. Den areella näringen i området runt Värnamo handlar om skogsproduktion! Den är både ekologisk och samhällsekonomiskt lönsam! Tag fasta på det istället!

Utveckla gärna möjligheterna att producera bioplaster, förnybara bränslen, byggmaterial m m från skogen ihop med den konkurrenskraftiga industrin vi har i området. Se framåt istället, och inse att vi får fortsätta köpa vår mat från konventionella odlare i Skåne och övriga världen. Jag menar enligt ovan att det är högst ohållbart att odla ekologiskt, om vi ska värna om vår jord, vattenresurser m m.

Ska vi kunna odla någon som helst vegetabilisk mat på den mark som finns inom kommunen så kan odlingen inte vara annat än konventionell. Kött och mjölk borde kommunen inte stå på barrikaderna för, och även den är ineffektiv som ekologisk. Fråga bönderna i kommunen om inte annat! Mer fakta i debatten, TACK!

Kommentar: För kommentar för tidigare inlämnade synpunkter hänvisar kommunen till översiktsplanens samrådsredogörelsen och den kommentar som kommunen lämnade där.

För svar avseende kommunens ställningstagande kring ekologisk produktion på kommunal jordbruksmark se kommunen kommentar för LRF Voxtorp sid 20 samt styrgruppens, samhällsbyggnadsnämnden beslut 2019-03-20 §85 om att tillgodose synpunkten.

Kommunen överensstämmer kring betydelsen av de gröna näringarna och skogsbruksnäringen. För vidare kommentar se kommunens kommentar till LRF Voxtorp, sid 20.

8.5 Synpunktslämnare 5 och 6

1. Synpunkter på ny översiktsplan är att aspekter saknas såsom att vattendistributionen och försörjningen är synnerligen bristfällig samt kommunen helt saknar reservvattentäkt - fler boende och fler samhällen kan inte livnäras och definitivt inte fler arbetsplatser. Vattenförsörjningen måste också säkras enligt MSB.

2. Grönområden i centrala Värnamo är redan färre och de få återstående är planerade att brukas till byggnation - motsatsen till utvecklad global och professionell stadsutveckling men också urban green koncept.

3. Att demolera befintlig bebyggelse och uppföra ny är inte stadsförvaltning utan resursslöseri också med kulturvärden som går till spillo. Befintlig byggnation skall återanvändas och vid behov omvandlas i ett upplyst kretsloppstänk med mångfald.

4. Att ensidig bygga bostäder i centrala Värnamo är att omvandla staden till en

sovstad, kunskapen efter det nationella miljonprogrammet förbises totalt med att lämna förutsättningar för arbete i ABC. Här finns en redan inträffad fara med butiksdöden som inte ges starkt riktade resurser för att underhålla centrum, inte ens trafikplanerade. Till trafik- och logistikplan hör också att elnäten inte klarar ett samhälle omställt till elfordon så ej undantaget Värnamo.

5. Att vidga staden är det naturliga steget i stadsutveckling och expansion - staden är omgiven av obebyggd mark i alla väderstreck som skall eftersträvas för nybyggnation av bostäder och näringsverksamheter och efterfrågan med vattennära bebyggelse bör också tillmötesgå liksom att byggnation på höjden helt kan uppfyllas.

6. Den begränsning av Värnamo stad i storlek och höjd som planen vidmakthåller såsom en småstadsnorm skall istället appliceras på samhällena i kommunen så att de också tillåts att utvecklas även i paritet med deras befintliga, hela Värnamo skall växa.

Synops är Värnamo skall expandera, inte förtätas.

Kommentar:

1, För kommentar se kommunens svar till kommunstyrelsen sid 30.

2, Översiktsplanen tar tydligt ställning för betydelsen av tätorternas grönområden när tätorterna förtätas. Mycket stor restriktivitet ska gälla för att ta grönytor i anspråk för andra ändamål. Befintliga grönområdets kvalité ska öka för att tillgodose ett ökat antal invånares behov av grönska och den tätare stadens behov av ekosystemtjänster såsom infiltration av dagvatten.

3, Kommunen överensstämmer med synpunktslämnaren och ser inte hur planförslaget skulle kunna verka för en sådan utveckling.

4, Kommunen överensstämmer med synpunktslämnaren av betydelsen kring blandad bebyggelse. Planförslaget verkar i ställningstagandet för omvandlingsområden och exploateringsområden för en blandad bebyggelse i kommunens tätorter. Detta för att motverka så kallade sovstäder och för att möjliggöra levande och trygga stadsmiljöer. Planförslaget ställningstagande för förtätning kompletteras med ett förtydligande att kommunen ska verka för blandad bebyggelse och olika funktioner även i förtätningsslagen.

5, Kommunen överensstämmer med synpunktslämnaren så till vida att Värnamo stad inte enbart kommer kunna sörja den förväntade befolkningsökningen inom nuvarande tätortsutbredning. En viss utbredning kommer kommunen vara nödgad att genomföra och för detta har planförslaget ställningstaganden. Kommunen är ålagd i lagstiftningen att planlägga mark för det den bäst är lämpad för, den så kallade hushållningsprincipen. Det föreligger fler samhällsviktiga allmänna intressen än

bostadsintresset för mark i Värnamo stads omland. Jordbruksmark, skogsbruksmark, naturområden och diverse fritids- och rekreationsvärden för att nämna några. Kommunen måste även se långsiktigt på stadens utveckling. Förhoppningsvis kommer staden att fortsätta utvecklas och för att möjliggöra det måste kommunen expandera ansvarsfullt och yteffektivt. En annan fördelaktig aspekt av förtätning är de korta avstånd som stadsbyggnadsprincipen resulterar i. Detta ger underlag för kollektivtrafik och möjliggör för fler förflyttningar med cykel och gång. Genom att effektivisera markanvändningen (bygga tätt och sammanhållet) anser kommunen vidare att vi möjliggör för att nyttja befintlig infrastruktur effektivare och en effektivare utbyggnad av service och infrastruktur.

6, Planförslaget överensstämmer med synpunkten att kommunen vill verka för att hela kommunen ska utvecklas och att kommunen aktivt ska verka för att sprida bebyggelseutvecklingen till övriga tätorter. Kommunen känner inte riktigt igen synpunktlämnarens ståndpunkt att planförslaget håller fast vid en småstadsnorm för Värnamo stad, och angående bebyggelse på höjden tar planen ställning för högre bebyggelse som kan ses som en form av förtätning.

8.6 Synpunktslämnare 7

Mitt fokus i läsningen av dokumenten har varit att försöka förstå hur kommunen planerar kring strandskydd, natur och ny bebyggelse.

1. När det gäller strandskyddet anser jag att det är en missvisande karta (Planeringsunderlaget s 61) den kan läsas som att det enbart är de markerade vattendragen och sjöarna i kartan som omfattas av strand skyddet vilket är felaktigt. Det betyder alltså att varje vattenspegel är skyddad, oavsett om det är ett litet dike eller stor sjö. Det är inte tydligt nog och behöver både tydliggöras och medvetandegöras hos många.
2. Jordbruksmarken ska inte exploateras om det inte har betydelse för centralortens utveckling står det i planförslaget (s 122 och planeringsunderlaget s 51). Vilket betyder att marken runt Värnamo har inget skydd. Den bördiga jordbruksmarken som finns direkt intill Värnamostad är mycket viktig att värna om för att vi i Sverige ska kunna vara någorlunda självförsörjande. Här har Värnamo kommun ingen beredskap alls i planering för om det skulle bli en större kris och människor behöver kunna få tag i mat på nära håll. Dessutom kan vi se en helt ny medvetenhet kring närodlat och klimat efter 2018 års torra sommar med vattenbrist.
3. Det är svårt att få en uppfattning om hur planen kan påverka fridlysta djur och växter eftersom det inte finns någon sådan inventering. Det enda jag hittat är generella skrivningar om nyckelbiotoper och biotopskyddsområden (planeringsunderlaget s 50, planförslaget s 122). Men eftersom det inte finns inventeringar över vattensalamandrar (fast de existerar) i Värnamo kommun så vet man ju heller inte konsekvenserna av föreslagna åtgärder. Likadant är det ju med fladdermössen som Värnamo Nyheter rapporterade om kan påverka väg 27s utbyggnad. Länsstyrelserna i Sverige arbetar mycket med särskilt skyddsvärda träd, var finns de i

Värnamo kommun och finns det risk att de påverkas? Vad jag kan se tar inte konsekvensbeskrivningen upp dessa frågor vilket jag saknar och anser vara en brist.

4. När det gäller tätorter saknar jag Fänestad som en "landsbygdsort".

Kommentar:

1, Kommunen överensstämmer med synpunkten och ett förtydligande över kartan på sid 61 i planeringsunderlaget införs kring att fler vattenförekomsterna än de som kartan redogör för omfattas av det generella strandskyddet.

2, Miljöbalken och översiktsplanen har samma övergripande ställningstagande kring exploatering av jordbruksmark. Jordbruksmark får endast tas i anspråk om det behövs för att tillgodose ett väsentligt samhällsintresse och detta behov inte kan tillgodoses på ett från allmän synpunkt tillfredsställande sätt genom att annan mark tas i anspråk.

3, Kommunen överensstämmer med synpunktslämnaren att kommunen saknar ett dylikt underlag vilket framför allt i den vidare planeringen är viktigt. Planförslaget har ett ställningstagande för att kommunen ska ta fram en Plan för naturmiljön. Planen ska bland annat redogöra för lokalisering av kommunens värdekärnor och gröna stråk vilka ska ligga till grund för kommunal fysisk planering och lovgivande. Vidare vill kommunen upplysa om att planförslaget tar ställning för att kommunen ska ta fram aktuellt underlag för samt värdering av kommunens jordbruksmark. Underlaget ska ligga till grund för bedömning vid exploatering av jordbruksmarksområden.

Planeringsunderlaget kommer kompletteras med information kring skyddsvärda träd.

4, De småorter och tätorter (enligt SCB definitioner) som kommunen valt att peka ut som landsbygdsorter är följande: Nydala, Fryele, Gällaryd, Ohs, Hånger Dannäs och Torskinge. Dessa har pekats ut beroende på antal invånare och på grund av ortens lokalisering i förhållande till centralorten och tätorterna utmed väg 27. Kommunen vill inte utesluta att fler orter eller andra orter i kommunen kan komma att pekas ut i den kommande fördjupade översiktsplan för landsbygden och landsbygdsorterna varvid planförslaget kompletteras med en skrivelse att utpekandet av landsbygdsorter i kommande planering och utredning kan komma att justeras.

8.7 Synpunktslämnare 8

I målsättningen för planen gäller bl.a. att visa att Värnamo är en attraktiv kommun och för min del handlar det om att visa att Rydaholm är en attraktiv kommundel. Det finns mycket mer i samhället än vad som syns i planen. Jag bifogar en lista på vad jag tycker ska med. Det nya är understruket och inpassat i den befintliga texten.

"På orten förekommer både privat och offentlig service, bland annat i form av affärer, värdshus, pizzeria, vårdcentral med apotek, folktandvård, förskolor, grund-

skola, äldreboende och bibliotek.

...fritidsmöjligheter med bland annat (Obs! ett med för mycket här) ishall, fotbollsplan, upplyst motionsspår med konstsnö på vintern, tennisbana, skatboardramp och boulebana.

Föreningslivet i orten består bland annat av näringslivsföreningen Tvenne torn, Rydaholms GoIF, Rydaholms SK, Rydaholms trädgårdsförening, Rydaholms hembygdsförening, Rydaholms biodlarförening, SPF och PRO.

Dessutom finns svenska kyrkan och frikyrkan med mycket ungdomsverksamhet, körer och orkester.

Kommentar: Texten justeras i enlighet med synpunkterna.

8.8 Synpunktslämnare 9

(synpunkt inkommit efter sista svarsdatum för utställningen)

1. Jag tror att ni skulle behöva ha mer resurser både personella och ekonomiska för att få fler dialogtillfällen med kommuninvånarna på plats, både i centralorten, kransorterna och ute på landsbygden för att på plats informera om denna. I samrådsredogörelsen står att ni nått ut till totalt ett 60-tal personer på alla dialogmöten, fått respons från bara tre politiska partier och mestadels svar från olika LRF-föreningar men bara ett 20-tal personer, varav detta mest rört LIS-områden - kan kommunen vara nöjda med denna respons från den breda allmänheten?

2. Mer direktkontakt med fler dialogmöten.

Samhällsfrågorna kommer ju att bli allt viktigare framöver genom att vi ställs inför nya stora utmaningar som kräver starkt ledarskap och tydlig information som gör att stora förändringar kan genomföras på många områden. Ökad urbanisering, ökade miljö- och sociala frågor samt kanske framförallt klimatfrågan som kommer förändra samhället. Ibland brukar man säga att det var inte bara politikerna som byggde upp Sverige på 1900-talet utan även folkrörelserna var viktiga, dvs allmänhetens engagemang. Vi har under en lång tid varit vana vid att stat och kommun sköter det mesta men egentligen kanske det behövs ännu mer engagemang nu framöver. Kanske att kommunen skulle driva på att det fanns bollplank i varje ort, liknande det vi har i Bor. Vi är 13 föreningar o kyrkor som verkar ihop. Det är svårt nog där att få engagemang men vi når många människor med detta arbetssätt och fångar upp många frågor. Men här måste kommunen hjälpa oss att just vara ett bollplank. Jag tror att vi alla har en viss övertro på både internet och facebook. Det behövs istället direkta personliga möten där man både kan informera varandra och diskutera själva sakfrågan. Det är ett sätt att minska avståndet mellan kommunal styre o planering och allmänheten. Då kan frågor lyftas i tidigt skede i processen och kanske detta kan leda till ökat engagemang och förståelse. Kommunen kanske skulle testa återkommande dialoger några gånger per år i varje kransort men även centralort och andra platser på landsbygden. Detta mycket tid och behövs kanske mer resurser för detta arbetssätt,

men hur ska man annars kunna öka allmänhetens engagemang.

2. Klimat- och övriga miljöfrågor måste lyftas ännu mer i planarbetet och FÖP. För den fortsatta processen med FÖP och även ur allmän miljöaspekt så borde kommunen anställa en utbildad kommunbiolog som både kan arbeta med att bevaka miljöfrågor men också arbeta med och driva lokala klimatfrågor. Vi har ju fått ett bryskt uppvaknande bara senaste halvåret med Klimatfrågan och hur allvarlig situationen är och den bristande tid vi har på oss att lösa Klimatfrågan. Denna fråga kommer säkert att påverka flera av de förslag som nu tas upp i ÖP. Det skulle behövas en särskild resurs på kommunen för att hantera detta. Det är ju först när den stora massan människor ändrar sitt beteende som det kan bli en förändring. Det behövs mer resurser för att hantera miljöfrågorna.

3. Därför - En mer visionär ”vision” för Värnamo kommun 2035? Värnamo kommun borde kanske ha bättre slogan för sin vision, kanske ”Fossilfritt Värnamo 2035”. Detta skulle vara en signal till kanske många unga människor att kommunen blir ett föredöme och har en tydlig målsättning att både utifrån sin storlek och struktur leva upp till både nationella miljömålen och klimatfrågan.

Kommentar:

1 och 2, Kommunen instämmer kring betydelsen av dialog och behovet av att utveckla kommunens arbete och metodik i frågan. Planförslaget innehåller ett ställningstagande under planeringsstrategin Mänsklig kommun med plats för alla 3.5 som säger att kommunen ska verka för tidiga dialoger och nya dialogmetoder för ett brett och representativt deltagande i samhällsbyggnadsprocessen.

2, Kommunen överensstämmer i allvaret och behovet av att i kommande planering arbeta med klimatanpassningsåtgärder, och verka för att begränsa klimatpåverkan.

3, Kommunen noterar synpunkten.

8.9 Synpunktslämnare 10

Efter att ha läst dagens FinnvedenNU (28 nov.2018) ser jag med min stora förskräckelse att Värnamo kommun återigen visar sig öppen för bebyggelse på jordbruksmark. Detta är ett fenomen som ständigt förekommer när det pratas om ny bebyggelse. Att Värnamo kommun är en landsbygdskommun med starka traditioner av jordbruk och djurhållning struntar politiker och tjänstemän i. Var gång nya bostadsområden tas upp ser man till det snabbaste och billigaste alternativet. Även om det kanske inte blir att bostadsområdet i fråga läggs på jordbruksmark i slutändan, finns det ändå alternativ -Varför?

Om det nu är så att Värnamo kommun måste skaffa fler bostäder. Då måste kommunen förse de nya invånarna med mat. Idealet, som kanske inte passar en budgetsparende folkvald politiker, är att främja svensk och närproducerad mat. Detta ideal blir naturligtvis omöjligt att följa om vi fortsätter att ”bränna” våra tillgångar till mat.

När och hur blev kommunens anställda så kortsiktigt inställda och naiva?

Alternativet att använda jordbruksmark till nya bostadsområden och annan bebyggelse borde raderas från era rutiner för evig framtid.

Kommentar: Planförslaget har sedan samrådet kompletterats med ett förtydligande över vad lagstiftningen, Miljöbalken, säger kring jordbruksmark: att jordbruksmark endast får tas i anspråk för att tillgodose ett väsentligt samhällsintresse och om detta behov inte kan tillgodoses på ett från allmän synpunkt tillfredsställande sätt genom att annan mark tas i anspråk. Miljöbalken likt Värnamo kommun ser det inte som lämpligt att helt omöjliggöra för byggnation på jordbruksmark, och att det i motiverande fall ur allmän synvinkel kan vara det mer lämpade alternativet. Kommunen måste väga och beakta många olika allmänna intressen vid samhällsbyggnadsfrågor. För att uppnå en hållbar utveckling ur ekologisk, ekonomisk och social synpunkt kan kommunen inte utesluta att jordbruksmark i några fall kan komma att behöva ianspråktagen.

Det ställningstagande i planförslaget som tidningsannonsern är baserat på och som synpunktslämnaren har reagerat på lyder som följer; ”Vid intressekonflikter i lägen av betydelse för centralortens utveckling ska stadsutveckling där markändamålet avser bostadsändamål eller allmännyttig anläggning för infrastruktur och service, vara ett vägande skäl i övervägandet för att ianspråkta jordbruksmark om alternativ lokalisering saknas.”

Sammantaget innebär dessa två ställningstaganden som nu föreligger i planförslaget att kommunen pekat ut bostadsändamål för centralorten som ett väsentligt allmänt intresse som medför att jordbruksmark kan komma tas i anspråk om inte lämplig alternativ lokalisering finns.

Planförslaget kan ses som ett förtydligande från kommunens sida i frågan om att exploatera jordbruksmark och ett erkännande att kommunen framledes kommer att behöva arbeta mycket mer aktivt och ta fram underlag och lokaliseringsbedömningar för beslut som berör jordbruksmark.

Karin von Zweigbergk
Samhällsbyggnadsenheten
010-2236333

Värnamo kommun
samhallsbyggnad@varnamo.se

Översiktsplan för Värnamo kommun, Mitt Värnamo 2035

Värnamo kommun har under utställningen översänt rubricerad översiktsplan till Länsstyrelsen enligt 3 kap. 14 § plan- och bygglagen.

Länsstyrelsens roll i planprocessen

Under utställningstiden ska Länsstyrelsen lämna ett granskningsyttrande över planförslaget. Av yttrandet ska det framgå om förslaget inte uppfyller lagkraven vad gäller riksintressen, miljökvalitetsnormer, redovisning av områden för landsbygdsutveckling i strandnära lägen, mellankommunal samordning och bebyggelsens lämplighet i förhållande till hälsa och säkerhet samt risken för olyckor, översvämning eller erosion.

Riksintresse

Nedan görs kommentarer kring några specifika riksintressen. Länsstyrelsen bedömer i övrigt att riksintressena behandlats på ett tillfredsställande sätt i översiktsplanen.

NATURVÅRD

Riksintresset Lagan nedströms Hörledammen är ett geologiskt riksintresse med värden som utgår från de geologiska processerna. Inför en eventuell framtida exploatering i området behöver det klargöras att riksintressets värden tillvaratas. Om lokaliseringen av framtida bebyggelse preciseras i en fördjupning av översiktsplanen för Värnamo stad som även inbegriper områden inom riksintresset, behöver det tydliggöras hur riksintresset tillgodoses.

VINDBRUK

I översiktsplanen anges att kommunen inte ställer sig bakom delar av riksintresseområdet för vindkraft mellan Flåren och Furen. Länsstyrelsen gör liksom kommunen bedömningen att området har höga värden, bland

annat för fåglar och fladdermöss, som gör att området är känsligt för vindkraft.

Miljö kvalitetsnormer

Länsstyrelsen bedömer att miljö kvalitetsnormer för luft behandlas på ett tillfredsställande sätt i översiktsplanen.

Miljö kvalitetsnormer för vatten har behandlats på ett relevant sätt utifrån den övergripande nivå som översiktsplanen är gjord på. Frågan behöver utredas på en mer detaljerad nivå i efterföljande planering.

Landsbygdsutveckling i strandnära lägen (LIS)

Länsstyrelsen bedömer att redovisningen av områden för landsbygdsutveckling i strandnära lägen är förenlig med 7 kap. 18 e § första stycket miljöbalken.

Mellankommunal samordning

Länsstyrelsen bedömer att frågor rörande användningen av mark- och vattenområden som angår två eller flera kommuner samordnas på ett lämpligt sätt.

Hälsa och säkerhet samt risken för olyckor, översvämning eller erosion

Översiktsplanen redovisar ställningstaganden för arbetet med hälsa och säkerhet samt olycksrisker. Länsstyrelsens bedömer att detta är tillräckligt utifrån översiktsplanens övergripande nivå.

De som medverkat i beslutet

Beslutet har fattats av länsråd Anneli Wirtén med samhällsplanerare Karin von Zweigbergk som föredragande. I handläggningen av ärendet har även länsarkitekt Niklas Aronsson deltagit.

Karin von Zweigbergk
Samhällsbyggnadsenheten
010-2236333

Värnamo kommun
Samhallsbyggnad@varnamo.se

Tematiskt tillägg till översiktsplan, Landsbygdsutveckling i strandnära lägen (LIS), Värnamo kommun

Värnamo kommun har under utställningen översänt rubricerat tillägg till översiktsplan till Länsstyrelsen enligt 3 kap. 14 § plan- och bygglagen.

Länsstyrelsens roll i planprocessen

Under utställningstiden ska Länsstyrelsen lämna ett granskningsyttrande över planförslaget. Av yttrandet ska det framgå om förslaget inte uppfyller lagkraven vad gäller riksintressen, miljö kvalitetsnormer, redovisning av områden för landsbygdsutveckling i strandnära lägen, mellankommunal samordning och bebyggelsens lämplighet i förhållande till hälsa och säkerhet samt risken för olyckor, översvämning eller erosion.

Länsstyrelsen lämnar här endast synpunkter på redovisningen av landsbygdsutveckling i strandnära lägen med anledning av att övriga frågor behandlas i kommunomfattande översiktsplan för Värnamo kommun, Mitt Värnamo 2035, som är på utställning parallellt med detta tematiska tillägg.

Landsbygdsutveckling i strandnära lägen (LIS)

Länsstyrelsen bedömer att redovisningen av områden för landsbygdsutveckling i strandnära lägen är förenlig med 7 kap. 18 e § första stycket miljöbalken.

De som medverkat i beslutet

Beslutet har fattats av biträdande avdelningschef Niklas Aronsson med samhällsplanerare Karin von Zweigbergk som föredragande.

